Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States
Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 105. — ŠTEV. 105. NEW YORK, FRIDAY, MAY 4, 1917. — PETEK, 4. MAJA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Nesreča v Hastings, Colo.

120 PONESREČENIH. — REŠIL SE JE SAMO EDEN. — NI UPANJA ZA DRUGE. — RAZLIČNI NARODI. 30 SLOVENCEV. — OŽGANA TRUPLA. — ŠE-LE NEDAVNO PRIŠLI V HASTINGS. — TEŽAVNA REŠITEV. — STRUPENI PLINI. — STROPI SO PADLI NA TLA. — NAJVEČJA NESREČA. — VZROK NEZNAN. — 141 OSIROTELIH OTROK IN 62 VDOV.

Hastings, Colo., 30. aprila. — Ni več upanja, da bi bilo mogoče rešiti 120 rudarjev, katere je zakopala razstrelba v Victor American Fuel Co. v Hastings, Colo. v petek dopoldne.

Državni nadzornik rudnikov, James Darlyple, ki se je pozno ponoči vrnil iz rudnika, je izjavil, da ni niti eden ostal pri življenju. Istega mnenja je tudi reševalno moštvo.

Rešilna dela bodo nadaljevali, do tedaj, ko bodo prepričani, da ni niti en rudar več pri življenju.

V bližnjem prostoru so našli na kupu šest rudarjev, ki so bili ožgani po celem telesu. Ko so našli te, so takoj vedeli, da tudi oni, ki so oddaljeni še celo uro hoda, tudi ne morejo biti več živi. Mrtvo mora biti vse.

Reševalna dela so zelo težavna, ker je v rudniku vsled eksplozije velikanska vročina. Ni nobenega zraka in stropi so popadali na tla. Odmetavati morajo kamenje, ako hočejo priti do nesrečnih žrtvih. Nikdo ne sme biti v jami več kot štiri ure.

Za enega mrtvega je potreba osem mož. Nekaj časa ga nosijo štirje in potem zopet štirje. Drugi dan po nesreči so jih prinesli dvajset. Pripadajo vsem narodnostim. So Grki, Italjani, črnci, Angleži.

Med ponesrečenimi je 30 Slovencev.

Pravijo, da ne vedo za vzrok nesreče.

O pol sedmih so šli premogarji na delo; o pol devetih so se vneli plini in vsi so bili — mrtvi. Samo eden se je rešil. Premogar, ki vozi vozove, je zapazil, da se vali dim iz starega rova. Takoj je vedel, kaj mora biti. Potegnil je za zvonec in potegnili so ga zopet kvišku; tako se je rešil. —

Drugi so bili eno uro hoda oddaljeni od njega. Ogenj jih je odrezal od izhoda. Ostali so v rovu; rešiti jih je nemogoče.

A. A. Uffman, prvi od rešilnega moštva, ki se je vrnil iz jame, je izpovedal sledeče:

— Našli smo tri ponesrečence; ne tri, samo njih — dele. Polovica enega je visela na stebru, druga pa je ležala na tleh in precej daleč od prvega dela.

Drugega moža nismo našli celega, temveč samo del. Tretji je bil Mehikanec, po imenu Herrera; ležal je na tleh in na njagovi glavi je ležala skala težka do tisoč funtov. Ni upanja, da bi še koga dobili.

Razstrelba se je morala dogoditi na južni strani pri šestem ali sedmem vhodu.

Nekateri so mnenja, da se je vnelo vsled električnih žic, toda na južnih straneh jih ni. Čuti ni bilo nikake razstrelbe, zato mislijo, da je moralo kje goreti že dalje časa.

* * *

Governer je izdal sledeče poročilo:

— Iz mojih poročil se razvidi, da je bilo v jami 13 Mehikancev, 12 Amerikancev, en Poljak, 36 Grkov, 33 Avstrijcev, 7 črncev in 15 Italjanov, ko se je pripetila razstrelba. Rov je bil navidezno v dobrem stanju. Pred kratkim so ga pregledali in so ga našli v polnem redu.

Poročilo pravi, da so našli 13 trupel in v jami so še 104; le malo upanja je, da bi še kdo bil živ.

* * *

V naslednjem navajamo imena, ki bi mogla biti slovenska, ali vsaj slovanska:

Štefan Stuhla, Josip Lejba, Štefan Antončič, Štef. Badel, Peter Ninič, Frank Papež, Jos. Tator (Fatur?), George Markič, John Papež, John Klobas, Mike Obradovič, Frank Vurnik, Frank Zrnada, Jakob Žele, Jakob Tomič, Toni Kresovic, Ludvik Jedini, Martin Krezodič, Frank Dolan, Toni Dekleva, Jos. Koretič, John Turkovič, Jos. Slak, Toni Glavič, Frank Gerl, Jos. Smolik, Sam Fabjan, Valentin Pavlik(-č), Mike Čik, Anton Poslip, Anton Ivančič, Andrej Takovič, Anton Marinčič, Štef. Rokič, Toni Zatkovič, John Kreževič, Jos. Kovič, Matija Valentič, Frank Kosič.

* * *

Nek rojak nam piše:

— Kapitalisti seveda nočejo biti krivi te nesreče. Toda v jami je vedno bila neznosna vročina in polna plinov. Nevarnost je bila stalna. Predno si prišel na svoj prostor, si bil ves zmučen in pot ti je tekel s čela. Delati si moral težko, če si hotel kaj zaslužiti.

Predno bodo dobili iz jame vse ponesrečence, bo pretekel cel mesec. Kadar mi bodo podrobnosti bolj znane, bom poročal.

Nek drug rojak nam poroča sledeče:

— Danes je bil velik pogreb rojaka Johna Mikliča. Dasi je padal sneg kot v največji zimi in je bil sneg nad čevelj visok, je bilo vendar navzočih mnogo članov društva sv. Jožefa KSKJ, rano tako so se vdeležila pogreba tudi druga društva. Bilo je tudi mnogo pokojnikovih prijateljev in znancev.

Pevsko društvo "Prešern" je zapelo ob grobu "Blagor mu, ki se spočije" in "Človek, glej, dognanje svoje". Umrli je bil v Pueblo 29 let.

Nekaj rojakov se je za delom preselilo v Hastings. Večina ponesrečenih rojakov se je še-le pred nedavnim časom preselilo v ta kraj. Imeli niso svojega društva, pa so pripadali raznim društvom v bližini.

V pueblskih časopisih se bere, da je 141 osirotelih otrok in 62 udov.

Denver, Colo., 28. aprila. — Nesreča v rudniku v Hastings, Colo. je že sedma večja nesreča v Coloradi izza leta 1910. Tega leta so bile tri nesreče; izgubilo je 209 oseb življenje.

Prva nesreča je bila v februarju 1910 v Primero in 75 je bilo usmrčenih. Druga se je dogodila 8. oktobra 1910 in ubitih je bilo 56 rudarjev. Tretja 8. novembra v Delagua z 78 smrtnimi slučaji.

Pri razstrelbi v Delagua se jih je največ ponesrečilo do zadnje eksplozije v Hastings. 9. februarja je v Coakdale mine ponesrečilo 17 rudarjev; v ravno isti jami je bilo 18. junija 1912 usmrčenih 12 rudarjev; v Newcastle je izgubila v Fulcan mine 16. decembra 1913 — 37 premogarjev svoje življenje.

Od tedaj ni bilo nesreč z večjimi izgubami.

Nemški podmorski čolni.

Danes bodo predložene zelo značilne predloge glede podmorskih čolnov. — Ladjedelnice pod kontrolo.

Washington, D. C., 3. maja. — Posebna komisija bo jutri predložila obema zbornicama predlogo, kako bi se odstranila nevarnost nemških podmorskih čolnov.

Predsednik Wilson se s to predlogo popolnoma strinja.

Mornariški department ima že čisto natančne načrte, katere bo izvedel v bojevanju s podmorskimi čolni toda teh načrtov se dozdaj še ne sme izdati. Predloga pooblašča predsednika Wilsona, naj rekvirira vse ladjedelnice v deželi.

Parobrodna komisija, kateri načeljuje William Denman je prišla do zaključka, da bi gradnja lesenih ladij naletela na velike težkoče. — Kljub temu pa še ni opustila svojega načrta.

General Goethals, kateri naj bi nadzoroval gradnjo, se odločno zavzema za jeklene transportne parnike.

Nekateri pravijo, da morajo zavezniki in Združene države zgraditi več parnikov kot jih morejo potopiti nemški podmorski čolni. Po njihovem mnenju je edinole v tem rešitev vsega vprašanja. To pa ni posebno veliko upanje, če se vpošteva silno škodo, ki jo lahko napravijo nemški podmorski čolni ameriški paroplovbi.

Mornariški tajnik Daniels je rekel nocoj:

— Nevarnost nemških podmorskih čolnov je zelo resna, nikakor pa ni tako velika, da bi zamogla povzročiti kako paniko.

Čimdaljši bodo dnevi, temvečja bo delavnost nemških podmorskih čolnov. To ni čisto nič posebnega in ničesar novega. Orožje proti nemškim podmorskim čolnom bomo dobili v kratkem času.

Mornariški krogi so mnenja, da bi bilo zelo nevarno poslati v Evropo ameriško ekspedicijo. Nemški podmorski čolni lahko veliko prej potope ameriško oziroma zavezniško bojno ladjo, predno pride v Francijo ali v Anglijo.

Nemški podmorski čolni so potopili izza prvega februarja v nemški vojni zoni nad dva miljona in pol ton.

Njihova delavnost je posebno zadnji čas zelo velika.

Slovenska vest.

Našemu, v New Yorku dobro znanemu rojaku g. Martinu Hribarju, tovarnarju ženskih klobukov, je pretekli teden prinesla ga. Štorklja krepkega dečka. Pravijo, da ima zelo jak glas, tako da ga je predsednik nekega slovenskega društva že zapisal k prvemu tenorju. G. Hribarju in njegovi gospej soprogi iskreno čestitamo!

Znižanje pšenične cene.

Ottawa, Canada, 3. maja. — Kanadski finančni minister, Sir Thomas White, je v parlamentu naznanil, da se vrše pogajanja z Zdr. državami, da se zniža cena pšenice.

Več dnevne svetlobe.

Senatni komite za meddržavno trgovino bo imel jutri sejo glede predloge senatorja Caldera. Okrajni predsednik Marks, ki se je zavzemal za idejo, naj se stavi poleti vse ure za eno uro naprej, naj bi se sedaj gledalo na to, da bodo newyorški zagovorniki ideje dobro zastopani. Zadnji kongres ni sprejel tozadevne predloge, a je upati, da ne bo storil sodanji kongres iste pomote.

Neglede na izvanredne ugodnosti, katere se dobi s prihranjenjem ene ure dnevne svetlobe v normalnih časih, je treba sedaj vpoštevati nenavadne okolnosti, povzročene vsled vojne. Pomanjkanje delavcev in potrebe poljedelstva bi morale že same privesti do večjega izrabljanja dnevne luči. Vsi evropski narodi so preteklo leto sprejeli slične odredbe, in stvar se je tako dobro obnesla, da jo bodo letos zopet uvedli. Prihranjenje ene ure dneva upliva ugodno ne le na narodno gospodarstvo, temveč tudi na zdravje.

Za varčevanje dnevne svetlobe je vse, proti njemu nič. Evropa se nahaja sedaj že skoro tri leta v vojni. V bridki šoli zkušnje se je marsikaj naučili in od nas bi bilo le nespameno, če bi se ne okoristili s takimi izkušnjami. Prav nič ne bomo eksperimentirali, temveč sprejeli idejo, katero so že popolnoma preiskusili.

Boj za zmernost v Peru.

Vlada republike Peru je razpisala nagrado $500 za sestavo naj boljše knjige, katero naj bi rabili v šolah pri pouku glede zmernosti. Nezmernost je postala v tej deželi resen problem, posebno pa v rudaskih okrajih. Upajo, da bo imel tozadevni pouk v šolah blagodejen pouk. Knjiga mora biti spisana v španščini ter jo bo odobril poseben obor, obstoječ iz ravnatelja javnega pouka, ravnatelja moških normalnih šol, enega člana zmernostne družbe in enega ljudskošolskega učitelja iz Lime.

Potopljene ladje.

London, Anglija, 3. maja. — Admiraliteta danes naznanja:

"Nemški podmorski čoln je torpediral angleški transportni parnik "Arcadian" v vzhodnem Sredozemskem morju 15. aprila. Potopil se je v petih minutah.

Utonilo je 19 častnikov, 259 vojakov in dva civilista.

Ob irskem obrežju je bila 27. aprila potopljena ameriška jadrnica "Margaret".

Potopljene so bile še sledeče ladje: norveška "Hectoria", švedska "Valktrue", danska "Socoto" in "Hawthornbank".

Philadelphia, Pa., 3. maja. — Danes je prišlo brzojavno poročilo, da je v Sredozemskem morju potopil nemški podmorski čoln velik angleški parnik 'British Sun', ko je bil na potu na Angleško.

Parnik je imel 8600 ton prostornine; bil je najboljši te vrste in je bil vreden pol tretji miljon dolarjev.

Francosko bojišče.

Nova angleška pridobitev na Hindenburgovi črti. — Kanadci obkolili mesto. — Močan odpor.

Angleški glavni stan na Francoskem, 3. maja. — Po štiridnevnem premirju se je danes bojevanje zopet pričelo z vso silo. Angleži so zasedli nove pozicije, med temi Fresnoy ob eki Scarpe.

Med Fontaine-les-Croisilles in Bullecourt so Angleži zasedli 600 jardov dolgo Hindenburgovo črto in so jo popolnoma porušili. Jetniki pripovedujejo, da Nemci z vso naglico utrjujejo Hindenburgovo črto, da se morejo tem uspešneje braniti.

Dananšnji boji so se vršili na 18 milj dolgi fronti. Artilerijski ogenj so posebno namerili na nemške bolj utrjene postojanke, katere so skoro pokrili z izstrelki.

Boji so se pričeli zgodaj zjutraj in so se nadaljevali v veličastnem solnčnem svitu. Vojaki so korakali po cestah, nad katerimi so visele veje s prvim pomladanskim zelenjem. Ptičje petje se je razlegalo naokrog. Pihal je gorak veter od vzhoda in prinašal prah.

Naenkrat se je pričelo razlegat bobnenje težkih topov.

Nemci so poslali v boj mnogo rezerve in topov. Naše čete so pa na vzlic sovražnemu ognju napredovale neoviran. V kratkem času smo zavzeli močne sovražne utrdbe. —

Nemci so na celi fronti vprizarjali protinapade. Pri tem so imeli velikanske izgube. Naša artilerija in strojne puške so kosile v sovražnih vrstah. Naše čete so zasedle sovražne postojanke v Hindenburgovi črti pri Queant in so obdržale vse zavzeto ozemlje navzlic hudim sovražnim protinapadom.

Napredovali smo tudi pri Cherisy, ob Scarpi. Za te postojanke se je vršili zelo vroči boji in Nemcem se je posrečilo nas zopet pregnati. Z novim naskokom pa smo ozemlje zopet zavzeli in smo gaslednjič obdržali.

Na levem krilu bojišča smo zavzeli Fresnoy in ozemlje v dolžini dveh milj.

Zasedli smo tudi nemške zakope pri Oppy. Tudi na ostalem ozemlju smo napredovali. Boji se nadaljujejo.

Mnogo Nemcev je obležalo na bojišču, poleg tega pa smo jih tudi več sto vjeli.

Tudi v zraku se nadaljujejo boji. Včeraj smo spravili na zemljo štiri sovražna letala, pet smo jih poškodovali, enega pa smo s topovi razbili nad našo bojno črto. — Pogrešamo eno naše letalo.

Pariz, Francija, 3. maja. — Bi jejo se zelo vroči artilerijski boji na fronti pri Chemin-des-Dames. V Champagne smo odbili več sovražnih napadov. Pri Mont Haut smo vjeli nemško garnizijo, broječo 210 mož in devet častnikov.

Na levem bregu Mozele smo vdrli v nemške zakope v gozdu Avocourt. Zelo vroči artilerijski boji so se vršili v bližini St. Mihiel.

Nočno poročilo:

Nemci so zopet bombardiral Rheims.

V Champagne so bili artilerijski boji zelo vroči.

2. maja smo v zračnih bojih razbili štiri sovražna letala, 15 pa smo jih videli pasti na tla za nemško bojno črto.

Postni dan v St. Louis.

St. Louis, Minn., 2. maja. — Zveza hotelirjev je sklenila, da bodo vsak teden po en dan imeli post. V noben petek se ne bo kuhalo meso.

Talaat paša na mirovnem potovanju.

London, Anglija, 2. maja. — Kako se poroča, je zelo velike važnosti potovanje turškega velikega vezirja Talaat paše, ki se je na povratku iz Nemčije oglasil v Monakovem pri bavarskem kralju. — Nato je šel na Dunaj, kjer se je posvetoval z avstrijskim zunanjim ministrom Czerninom o miru in o koncesijah v Dardanelah.

Vojno posojilo.

Tvrdka Frank Sakser je dobila iz Washingtona sledečo brzojavko:

Washington, D. C., May 3, 1917.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

GOVERNMENT WILL RECEIVE SUBSCRIPTIONS UNTIL JUNE FIFTENTH FOR TWO BILLION DOLLARS THREE AND ONE HALF PERCENT LIBERTY LOAN YOU CAN RENDER INVALUABLE SERVICE TO YOUR COUNTRY BY RECEIVING SUBSCRIPTIONS AND COOPERATING WITH FEDERAL RESERVE BANK YOUR DISTRICT WILL YOU KINDLY DO THIS AND TELEGRAPH ME GOVERNMENT EXPENSE SOON AS PRACTICABLE ROUGH ESTIMATE AMOUNT OF BONDS YOU THINK WILL BE SUBSCRIBED BY YOU AND YOUR CUSTOMERS.

W. G. McADOO, SECRETRY OF THE TREASURY.

Washington, D. C., 3. maja 1917.

FRANK SAKSER,
32. Cortlandt Street, N. Y.

Vlada bo sprejemala do 15. junija podpisovanja za prostovoljno posojilo dveh biljonov dolarjev po tri in pol odstotka. Vi lahko izkažete neprecenljivo službo svoji deželi, če sprejemate podpisovanja in če delujete zaeno z zvezno rezervno banko. — Prosim Vas, storite to in brzojavite vladi, približno koliko bondov bi vi podpisali oziroma vaši odjemalci.

W. G. McAdoo, državni zakladničar.

Avstrija in Nemčija.

Važno zborovanje na Dunaju. — Avstrija in Nemčija bosta vstrajali do konca. — Ogrski socjalisti.

London, Anglija, 3. maja. — Te dni se je posvetoval na Dunaju bavarski ministrski predsednik grof Hartleing z avstrijskim zunanjim ministrom, grofom Czerninom.

Diplomata sta baje prišla do zaključka, da bosta Avstrija in Nemčija tudi naprej delovali roko v roki in se borili toliko časa, da bo dosežena končna zmaga.

Kodanj, Dansko, 3. maja. — Ogrski socjalisti so sklenili, da ne pošljejo na socjalistično konferenco v Stockholmu toliko časa nobenega delegata, dokler jim vlada ne zagotovi da bo uvedena splošna, enaka in tajna volilna pravica.

Kodanj, Dansko, 3. maja. — Bolgarski ministrski predsednik Radoslavov je izjavil:

Bolgarski socjalisti, ki so odposlali na socjalistično posvetovanje v Stockholm, se bodo zavzemali za državo, v kateri bodo združeni vsi Bolgari, začenši od kralja pa do najbolj radikalnega socjalista.

Edino na ta način je baje mogoč mir na Balkanu.

Amsterdam, Nizozemsko, 3. maja. — Nemška vlada še vedno vstraja pri zahtevi, da mora dobiti po tej vojni potrebno vojno odškodnino. Nadalje zahteva tudi boljše varstvo za svoje meje in večji upliv na morju kot so ga imele nemške ladje pred vojno.

Nemčija potrebuje tal za kolonizacijo, za okrepitev nemškega naroda in za pomnožitev življenjskih sredstev.

Istega mnenja je baje tudi Avstro-Ogrska.

Turčija je vsak čas pripravljena skleniti časten mir.

Joffre gre v Chicago.

Chicago, Ill., 3. maja. — Danes se bodo dogotovile vse predpriprave za prihod maršala Joffreja in njegovega spremstva. — Jutri pridejo v Chicago.

Jutri zvečer bo sprejem v Auditorium; dostop bo dovoljen samo proti vstopnicam. V soboto zvečer bo javna seja v Dexterjevem paviljonu, kjer je prostora za 13 tisoč ljudij.

Izgube Norveške.

Izmed vseh nevtralnih je Norveška še najbolj trpela vsled brezobzirnega vojevanje Nemčije s podmorskimi čolni. V aprilu so potopili petinsedemdeset norveških ladij vsake vrste, in nad sto mornarjev je izgubilo pri tem življenje. V marcu so nemški podmorski čolni potopili 64 norveških ladij, v februarju pa 41. V dobi dveh mesecev je bilo ubitih ali pogrešanih 18 oseb. Glasom številk, katere je objavil državni department v Washingtonu, so nemški podmorski čolni do 3. aprila potopili 68 nevtralnih ladij, med katerimi jih je bilo 410 norveških.

V pričetku svetovne vojne so stavljali norveško trgovsko mornarico na četrto mesto med vsemi trgovskimi mornaricami sveta. Bila je celo večja kot mornarica Francije. V zadnjih treh letih pa so razdejali nemški podmorski čolni več norveških kot pa francoskih trgovskih ladij. Med narodi, ki žive v miru z Nemčijo in onimi, ki so zapleteni žnjo v boj, so imeli nevtralci neprimerno večje izgube vsled napadov podmorskih čolnov.

Malo se je vsled tega čuditi, da smatra Norveška položaj za neznosen in da bo najbrž v kratkem prekinila vse zveze z Nemčijo.

Socjalistična seja.

Rockford, Ill., 2. maja. — Sinoči je korakalo po cestah trgovskega dela mesta pol tretji tisoč socjalistov, ki so imeli rdeče zastave in pozive za mir. Nato so šli v Coliseum, kjer so bili govori v angleškem, švedskem in litvinskem jeziku. — Nemirov ni bilo.

Nesreča na železnici.

Philadelphia, Pa., 2. maja. — Usmrčenih je bilo pet oseb, ko je na postaji pennsylvanske železnice eksplodiral parni kotel neke lokomotive. V kotlu je bilo premalo vode. Vsi usmrčeni so bili uslužbenci železniške družbe.

Amerika hoče zavezniške jetnike.

Washington, D. C., 3. maja. — Senator Hale iz Maine je svetoval, da naj Združene države skrbe za zavezniške jetnike, ki se nahajajo na Angleškem in Francoskem.

Svoj nasvet je podpiral s tem, da v teh deželah primanjkuje živeža. Predlagal je tudi, da se v to dovoli en miljon dolarjev.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo nič več denar za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposljujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
(Class of Business of the Corporation and addresses of above officers)
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	5.00
Za pol leta	2.50	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Žrtve.

V Hastings, Colo. se je ponesrečilo 120 rudarjev, med katerimi je bilo nad trideset Slovencev.

Ker premogorov še vedno gori, niso dobili še vseh trupel.

Nekaj se jih je zadušilo, drugi so pa zgoreli pri živem telesu.

* * *

Naša mala domovina Slovenija je kljub svoji revščini in pomanjkanju ali pa zaradi svoje revščine in pomanjkanja raztresla skoraj po vsem svetu svoje ljudi.

Šli so za kruhom, hrepeneči po boljši bodočnosti in boljših časih.

Vojna nam je zasekala silen udarec, katerega naš narod najbrže ne bo nikoli prenesel, ali pa le težko.

Kajti posledice bo čutiti še dolgo, dolgo. Šle bodo iz časa v čas, od roda do roda.

Kaj nam je ostalo?

Kos izmozgane zemlje, par stotisoč nadložnih starcev in par stotisoč sestradanih otrok.

Veliko dobrih moči se je že pred vojno izselilo v tujino, ostala mladina je pa zgrabila orožje v boju za laži-svobodo in laži-cilje...

Ni samo v Evropi vojna, tudi v Ameriki je.

Tukaj je boj za vsakdanji kruh, težak in naporen boj in srečen je lahko oni, ki zmaga.

V Evropi padajo stotisoči in miljoni na povelje kraljev in cesarjev, za svobodo, napredek in bratstvo in za vse mogoče cilje, ki jih morejo pokazati rafinirani diplomati trpečim narodom.

Tukaj padajo v borbi za kruh in za to je njihova smrt v gotovem oziru vredna še večjega pomilovanja in sočutja.

Koliko slovenskih grobov je že po Pennsylvaniji, koliko jih je po Coloradi in drugod!

Danzadnm se odpirajo, danzadnem sprejemajo nove žrtve. Ostajajo uboge vdove in pomilovanja vredni otroci...

Sreča, če so ponesrečeni možje oziroma očetje člani društev; če niso, je stokratno gorje.

Kaj je vzrok nesrečam, kaj povzroča to strašno mizerijo?

Kapitalistična gosoda zvrača krivdo na delavce, delavci jo zvračajo na gospodo.

V devetindevedesetih izmed sto slučajev imajo delavci prav, toda kaj hočejo, ker seže glas kapitalistične gospode stokrat dalje kot njihov...

Pri vsaki taki katastrofi kot je bila prejšnji teden v Coloradu, vzkipi nekaj v srcih delavcev.

Toda le za hip, zakaj misli odpora in ogorčenja se morajo umakniti kruljenju želodca.

Črna armada sklone glavo in se vrne v nevarnost, iz katere se ponesrečenci niso vrnili.

Kdaj bo konec teh strašnih razmer?

Kdaj bodo kapitalisti prenehali zahtevati od trpina življenje za trdo zasluženi kos kruha?

* * *

Ne samo ob Soči, v Srbiji, Galiciji, tudi drugod po svetu so raztresene naše žrtve.

Oni, ki so šli na Sočo, v Galicijo ali v Srbijo, so bili pripravljeni na smrt.

Tisti, ki so šli v Ameriko, so bili pripravljeni na novo življenje.

To je velikanska razlika, to je strašno razočaranje.

Večen jim spomin!

—k.

Resnica ne napravi na svetu toliko dobrega, kolikor stori nje videz slabega.

•

Duhovit človek bi bil brez družbe tepcev pogosto v zadregi.

•

Vsakdo hvali svoje srce, a nihče se ne drzne hvaliti svojega duha.

•

Imamo več moči nego volje in velikokrat si domišljujemo, da so nekatere stvari nemogoče samo zato, da se opravičimo sami pred seboj.

Starci radi dajejo dobre nauke, da se potolažijo, ker ne morejo več dajati slabih zgledov.

•

Če sodimo ljubezen po večini njenih učinkov, je bolj podobna sovraštvu nego prijateljstvu.

•

Nikoli ni človek tako smešen po lastnostih, ki ji ima, kakor po onih, ki si jih nadeva.

•

Včasih se človek razlikuje od samega sebe pravtako kakor od drugih.

COPYRIGHT HARRIS & EWING, WASH.

Slika nam predočuje ameriškega zakladničarja McAdoo, ki je podpisal nakaznico za dva biljona posojila zavezniških državam. — Z leve na desno: načelnik Angleške banke Lord Conliffe; Sir Cecil Spring Rice; državni zakladničar McAdoo; angleški državni zakladčar Sir Hardman Lever; Sir Richard Crawford; Oscar T. Crosby.

Dopisi.

Little Falls, N. Y.

V soboto 28. aprila je bil zares lep pomladanski dan, ko se je poročil naš rojak Ivan Petavs z Vrhnike z gdč. Antonijo Urh, rojeno v Podlipi pri Vrhniki. Ženitovanje smo obhajali v dvorani društva sv. Jožefa št. 53 in je bilo zelo dobro obiskano. Veselili smo se do rane zore prihodnjega dne. Vse se je dovršilo v najlepšem redu.

Ker je ženin dober član slovenske godbe, je tudi godba pokazala svojo ljubezen do mladega para. Že pred odhodom v cerkev je zaigrala par krasnih komadov v slovo njunemu deviškemu stanu. Na ženitovanju je godba igrala do polnoči, potem pa je naš rojak Ivan Zorec skrbel za nadaljni ples s svojim izvrstnim igranjem na harmoniko.

Mlademu paru želim obilo sreče in blagoslova.

Frank Novak.

Farrell, Pa.

Vsem članom in članicam društva sv. Barbare štev. 82 naznanjam, da se vrši seja dne 6. maja popoldne ob 2. uri v navadnih prostorih. Vabim vas vse, da se vdeležite seje za gotovo, ker se bo vršila volitev tajnika za prihodnjo polovico leta.

Jaz sem se odločil, da se tajništvu odpovem, ker bi mogoče naše društvo zaradi moje malenkosti nazadovalo. Bratje, preveč ljubim to organizacijo, zato mi je žal, ako bi kdo rekel, da zaradi tajnika ne gre k društvu sv. Barbare št. 82. Zato pridite vsi, da si izvolite tajnika, ki bo po volji vsem.

V zadnji polovici leta smo precej dobro napredovali v članstvu. Obljubim, da bom še dalje deloval ter skrbel po svojih močeh za razvoj našega slavnega društva. Čeravno odstopim kot tajnik, želim, da me sprejmete kot najslabšega člana te postaje.

Na svidenje pri seji!

Frank Kramer, tajnik.

Lebanon, Pa.

Spominjam se krasnega dne 13. maja 1899. Zjutraj je solnce prijazno prisvetilo izza gore, ptički so veselo skakljali od veje do veje in vsak je žvrgolel svojo pesmico. Po tratah, travnikih in livadah so cvetlice molile svoje glavice in jih priklanjale v lahnem jutranjem vetru. Vse se je veselilo krasnega majevega jutra.

Živo se spominjam svojega odhoda v Ameriko. Vse okrog je bilo tako veselo, v mojem srcu pa je bilo tako strašno, kajti poslavljala sem se od svoje matere. Ko sem jo pogledala, so bile solzne njene oči. Milo je vzdihovala in djala: "Moje milo dete, nikoli več na tem svetu te ne bodo videle moje materne oči." Kakor da je vedela, da sem zadnjič pri njej.

Zdaj počiva v hladnem grobu pod rušo, katero je odela trava meseca maja. V srcu me tišči, kamen mi leži na njem. Spavaj sladko, draga moja mati, in večna luč naj ti sveti.

Barica Črnič.

Milwaukee, Wis.

Mesto je v zastavah; znamenje, da je vojna. Akoravno je Milwaukee zelo ponemčurjeno, so se vendar morali ukloniti ameriški zastavi. Na mnogih nemških hišah in nemških šolah vihrajo ameriške zastave.

Bilo je tudi nekaj Slovencev, ki so se prej potegovali za Nemčijo, toda zdaj jim je Amerika zamašila njihova umazana usta. Prej so nekateri vedno vpili: "Tajčlant in Tajčlant, ta je olrajt, tam smo zaslužili veliko denarja" itd. Zakaj pač niso ostali tam in zakaj niso odšli tja, ko so enkrat izprevideli, da je bilo zanje tako dobro?

Pred kratkim sta se tu ponesrečila dva slovenska rojaka, in sicer Tone Ban, ki je izgubil tri prste v tovarni za usnje; doma je iz Stare vasi, fara Škocjan na Dolenjskem. Drugi je John Mojstrovič iz Grmul, fara Škocjan; izgubil je tri prste na desni roki. Mojstrovič je še v bolnišnici, Ban pa je že zdrav.

Rojaku Albertu Kramer je umrla soproga Terezija, stara 33 let. Bolehala je že dalje časa na jetiki. Rodom je bila iz Luč v Savinjski dolini na Spodnjem Štajerskem.

Pozdrav. Naročnik.

Eagle Point, Sask., Canada.

Večkrat berem dopise raznih slovenskih farmerjev in vsakovrstnih delacev. Namenil sem se tudi jaz, da vam popišem tukajšnji kraj, zlasti, ker vem, da iz tega kraja še ni bilo nobenega dopisa.

Zimo smo imeli precej hudo, da še nikdar ni bila taka. Zdaj je že toplejše ter smo začeli orati in sejati 20. aprila. Preteklo leto je bila dobra letina. Pšenica nam je vrgla 20 do 45 bušljev na aker; oves od 35 do 80 in lan od 8 do 20. Zelenjava je bila tudi dobra. Krompir je dobro obrodil. Posadil sem ga pol akra in nakopal sem ga 55 bušljev.

Kdor želi dobiti farmo, naj se ne da zapeljati agentom. Tukaj se dobi 160 akrov homestead za 10 dolarjev. Ni mu treba sekati drv, ker tukaj ni lesa. Tupatam se najde malo kamenja, toda ne veliko. Jaz lahko na dan sčistim pet akrov. Pred tremi leti sem bil 70 milj oddaljen od mesta, sedaj pa je le še 20 milj. Kmalu bodo delali drugo progo tri milje od nas; toda prej ne kot se skonča ta strašanska vojna.

Naznanim vam tudi, da smo imeli žalostne velikonočne praznike. Zbolel nam je 14 dni pred prazniki mali sinček Josip. Ker se mu zdravje ni zboljšalo, smo ga peljali k zdravniku, toda umrl nam je na potu 11 milj od doma na veliko soboto. Gonil sem konje, kolikor sem mogel, ali bilo je prepozno. Vzeli smo ga do mesta in ga pokopali 9. aprila. Naj v miru počiva.

Pozdravljam vse slovenske farmerje. Martin Oevirk.

Cesar po božji milosti.

Pred vojno je bil nemški cesar v Koenisbergu, kjer je Friderik veliki postavil podlago pruskega kraljestva. Pri tej priliki je Vilče govoril sledeče "krilate" besede:

— Tukaj si je moj stari oče postavil prusko krono na svojo glavo; s tem je še enkrat pokazal, da mu je podeljena po božji milosti — ni mu je dal parlament, ne narodni zastopniki, ne narodni odbor. S tem je pokazal svetu, da se smatra za orodje, katero si je izbralo nebo in kot tak je izvrševal službo kot kralj in vladar!

Bog je kralj vseh kraljev in — Vilče je njegov podkralj!

Povratek otroške paralize.

Uspehi izkušnje, ki smo jo imeli v preteklem letu glede otroške paralize, so vse prej kot zadovoljivi. Najslabša stran cele stvari je dejstvo, da se ni dosedaj še nobenemu zdravniku posrečilo ugotoviti vzroka nalezljivosti te bolezni. Večina zdravnikov pa je naziranja, da morejo osebe, ki so same zdrave, raznašati kali te bolezni.

Ti ljudje so takozvani "bacilonosci", ki so veliko bolj nevarni za ostale kot pa bolniki sami.

Dr. William Park iz New Yorka je potrdil v nekem predavanju pred American Public Health Association, da niso zdravniki dosedaj na tem polju še ničesar dosegli in da smo se iz izkušenj kaj malo naučili. Vsa znamenja pa kažejo, da morejo ljudje, posebno pa otroci, ki so sami zdravi, prenašati kali bolezni in da tvorijo tudi v številnih slučajih otroci, ki so že popolnoma ozdraveli, še cele tedne in mesece nevarnost nalezljivosti za druge otroke.

Dosedaj je bilo popolnoma nemogoče ugotoviti in izolirati te drugače zdrave bacinolosce. Sumljiva je seveda vsaka oseba, ki pride v direktni stik z bolnikom in taka oseba naj bi se ne približala otrokom.

To je vse, kar se je ugotovilo.

Zdravniški vedi se dosedaj še ni posrečilo odstraniti nevarnost infekcije te bolezni potom cepljenja ali kake druge varnostne odredbe. Kot pri drugih boleznih je tudi v tem slučaju dobro zdrav je najboljša zaščita, vendar pa ednole dobro zdravje ne zadostuje popolnoma, kajti v tem slučaju so pokazale izkušnje, da so bili navidez popolnoma zdravi otroci prvi podvrženi tej bolezni. Zdravniki so si edini le v eni stvari, da so ljudje glavni, če ne edini nosilci te strašne bolezni.

Druga nevarnost obstaja v tem, da se številnih slučajev te bolezni niti ne spozna kot take, ker ne nastopi paraliza ali otrpnenje ekstremitet, to je nog in rok. Taki bolniki pa so kot nosilci boleznih kali prav tako nevarni kot težko oboleli.

Večkrat se je reklo, da se ta bolezen širi prav posebno v umazanih in zanemarjenih mestnih delih. Dejanski pa je posegla tudi v najbolj čiste in najboljše gojene distrikte. Kljub največjim naporom, posebno v manjših mestih, da se kraj temeljito očisti, pa ni bilo zapaziti nobenega pojemanja v številu slučajev te bolezni.

Koliko časa traja, da izbruhne bolezen na dan, potem ko je sprejelo telo vase bolezenske kali? Ali je mogoče prenesti bolezen naprej potem, ko je otrok že ozdravel? Skozi koliko časa, predno izbruhne bolezen, je more bolnik prenesti na druge?

Na vsa ta vprašanja se se dosedaj ni dobilo zadovoljivih odgovorov. Edino pravilo je in ostane kar največja previdnost proti nevarnosti nalezenja in takojšna zdravniška pomoč pri najmanjšem znaku kake bolezni.

Zanimivo je dejstvo, da je bilo v New Yorku pri 7000 slučajih zaznamovati le nekako tri odstotke drugega slučaja v isti družini. Da se pri otvorjenju šol ni pomnožilo število slučajev te bolezni, dokazuje, da ni nalezljivost še izdaleka tako velika kot pri kozah, škrlatici, difteriji ali ošpicah.

Dva centa na aker.

Danska Zapadna Indija je torej postala teritorij Združenih držav. Alaska je prišla pod ameriško zastavo dne 30. marca leta 1867 ter je poteklo petdeset let in en dan med aneksijama obeh dežel. Za Alasko so plačale Združene države $7.200.000, za dansko otočje pa $25.000,000. Svoto, ki se jo je plačalo za Alasko, se je smatralo za previsoko, kajti večina Amerikancev sploh ni hotela Alaske za nobeno ceno. Rusija pa je potrebovala denarja in ona nam je tudi pomagala v vojni, ki se je ravnokar končala (državljanska vojna), je bila nadalje mogočen faktor pri preprečenju vmešavanja evropskih narodov v ameriški konflikt in mi smo raditega kupili dozdevno ničvredno ozemlje, da vsaj deloma poplačamo svoj dolg hvaležnosti in iz nobenega drugega vzroka. — Tajnik Lane pravi, da "Alaska je našla na ta način svojo pot v protestujočo in negostoljubno demokracijo".

Od onega časa nam je prinesla Alaska nad tri četrtine biljona dolarjev. Še sedaj je praktično skoro neobljudena in njena zgodovina se šele pričenja. Alaska zavzema površino ene petine Združenih držav, ima le 65,000 prebivalcev, a je leta 1916 pripomogla s $100.000,000 k naši trgovini. Alaska šele pričenja spravljati na dan premog, a soglasno s cenitvami ima pod svojo površino sto in petdeset biljonov ton premoga. Dasiravno se zlatih polja dosedaj še ni primerno izrabljalo, se pridobiva tam za 16 miljonov dolarjev zlata na leto in od leta 1880 naprej se ga je tam izkopalo za $285,000,000. Zadnje leto se je izkopalo za približno $40,000,000 bakra. Vrednost rib, ki se jih je ujelo v vodah Alaske izza časa nakupa, se ceni na 220 miljonov dolarjev. Živali z dragoceno kožuhovino pa so povečale našo dividendo za $65,000,000.

To je lep dobiček iz zemlje, ki je stala dva centa aker, dasiravno se nahaja šele v pričetku razvoja.

Soissons, mesto čevljarjev-mučenikov.

Soissons, eno izmed nesrečnih mest severne Francije, krog katerih so se vršili veliki boji med nemškimi in francoskimi armadami od prvega početka sedanje vojne, se zopet nahaja v okrožju obstreljevanja. "National Geographic Society" v Washingtonu je izdala naslednji vojnozemljepisni članek glede tega mesta, med katerim in mestom Rheims so izvojevali Francozi pred kratkim odlično zmago ter napredovali na fronti skoro 25 milj.

— Dasiravno je ostalo mesto nedotaknjeno, ko so Nemci prvič preplavili severno Francijo, je bil Soissons kljub temu izpostavljen obstreljevanju tekom bitke ob reki Aisne ter je bil tudi v nadaljnem poškodovan v teden dni trajajoči bitki pri Soissons, koncem katere so se morali Francozi umakniti nazaj preko reke Aisne na točki iztočno od mesta, in sicer v januarju 1915.

Obstreljevanja, obleganja in plenjenja tvorijo velik del zgodovine tega mesta. V Evropi je najti malo mest tako majhne strategične važnosti, ki bi toliko trpela vsled vojn in vojnih dogodkov. V zgodnji dobi rimske zgodovine je bil znan kraj pod imenom Noviodumum, glavno mesto plemena Suesonov. Tukaj je frankovski kralj Klodvik premagal koncem petega stoletja po Kristu zadnjega rimskega governerja v Galiji, Siagrija. V tem mestu, ki je bilo priča njegovega triumfa nad zunanjim sovražnikom, se je poročil Klodvik s Klotildo, ki ga je pozneje privedla do tega, da je sprejel krščansko vero. Že dolgo pred tem znamenitim dogodkom pa je postal Soissons znamenit v analah krščanske vere, kajti v tem mestu je bilo, kjer sta sprejela brata Krišpin in Krišpinijan leta 297 mučeniško palmo. Ta dva mučenika sta patrona vseh čevljarjev.

Med številnimi legendami, katere se pripovedujejo glede teh dveh mučenikov, je ena, ki poroča, da je ukazal rimski prefekt Rictiovarus, naj se vrže oba v kotel staljene smole. Brata pa sta prišla iz kotla nepoškodovana in osvežena od kopeli. Rictiovarus, ki je bil priča tega čudeža, se je vrgel sam v kotel ter zgorel. Oba se je pozneje obglavilo in njih trupla sta nekaj časa počivala v mestu.

Preko reke Aisne iz Soissons-a je predmestje St. Medard, slavno radi svojega samostana, ki je bil eden najbogatejših in najvplivnejših v Franciji tekom srednjega veka. V tem samostanu je bil rimsko-nemški cesar Ludovik Pobožni v devetem stoletju zaprt od svojega lastnega sina.

Mesto Soissons je bilo zbirališče pobite Napoleonove armade po bitki pri Waterloo. Tekom vojne leta 1870 se je udalo mesto Nemcem po tridnevnem obleganju. Šele par let nazaj se je zgradilo na nekem javnem trgu mesta spomenik onim meščanom, katere so Nemci ustrelili.

Ob času izbruha svetovne vojne je štelo mesto Soissons nekako 15,000 prebivalcev ter imelo precejšnjo industrijo.

Joffre pride v New York.

Newyorški župan, ki se je ravno vrnil iz Washingtona, je naznanil, da pride prihodnjo sredo francoski maršal Joffre v New York. — Ostal bo tu v sredo, četrtek in petek.

V Jersey City bo izstopil iz posebnega vlaka, nakar se bo na bojni ladji prepeljal preko Hudsona na Battery. Sprejel ga bo župan po programu, kakor ga bodo določili v mestni hiši.

AKO SE POTITE PO GLAVI SE ODKRIJETE.

KAJ BOSTE NAPRAVILI AKO SE VAM POTIJO NOGE?

Ako se vam potijo noge, se ne morete sezuti, ker tega ne morete napraviti na ulici, pri družbi, pri delu ali v jami. Toda če doseže zrak, dober svež zrak noge, potem prenehajo neprijetno potenje. Ne pozabite, Pedisin je sličen zraku. Naročite takoj veliko škatljo, za družino dovolj več mesecev za $1.00. Pedisin ne pusti, da bodo noge utrujene, da se bodo potile, pekle ali da bi narastli odtisi, kurja očesa. Pedisin bo vam to napravil, kakor tisočerim drugim.

GROWN PHARMACY
2812 E. 79th St.,
E. CLEVELAND, OHIO.

Kje je tovarišica?

Slovenski Kras v luči ameriškega poročevalca.

(V NASLEDNJEM PRINAŠAMO RAZPRAVO, OBJAVLJENO V NEWYORŠKEM LISTU "WORLD", KI JE ZA NAS SLOVENCE, POSEBNO ZA ONE S KRASA, IZVANREDNO ZANIMIVA. VIDI SE, V KAKO ČUDNI LUČI VIDI NAŠO SLOVENSKO ZEMLJO TUJČEVO OKO. SPIS JE IZPOD PERESA ARTHURJA BENINGTON-A TER GA PRINAŠAMO V DOSLOVNEM SLOVENSKEM PREVODU.)

Kras pozna legendo, katero pripovedujejo njegovi maloštevilni prebivalci z nekakim odločnim zanosom. Povest se glasi nekako sledeče:

— Ko je dokončal Bog stvarjenje sveta, je posvetil sedmi dan miru. Popoldne tega dne je hodil po svetu ter si ogledoval delo, ki ga je storil. Tedaj je zapazil skale in pečine, ki so kazile lepoto njegovih gozdov in livad. On pa je dobro vedel, da on sam ni raztresel teh skal in prišel je do prepričanja, da je moral imeti svoje roko vmes vrag sam, ki je hotel na ta način oskruniti površino zemlje. Nekoliko razjarjen, je vtel v roko vrečo ter pričel pobirati vse te skale. Po končanem delu je zadel to vrečo skal na svoja pleča ter se napotil proti obali, kjer je mislil vreči skale v morje. Vrag, ki se je skrival ter ga opazoval, pa se je priplazil za njim ter napravil s svojimi rogmi veliko luknjo na dnu vreče. Vsled tega so padle vse skale iz vreče na tla, kjer je nastal velik kup.

Ker pa se je solnce že bližalo zatonu, je preložil Bog zbiranje skal na prihodnji dan. Prihodnji dan pa je vprizoril vrag še več zmešnjav, in sicer z Adamom in Evo ter prepovedanim sadom. Bog je imel vsled tega veliko več važnejšega posla kot pa je bilo zbiranje skal. Zmešnjava, ki je nastala takrat, je šla naprej in Bog ni imel nikdar dovolj časa, da odstrani skale, ki jih je nagromadil peklenšček. Tako je ostalo do današnjega dne, ta razrita visoka planina, imenovana Kras, ki izgleda, kot da se je skale celega sveta razmetalo tam na vse strani.

Lahko je človeku iti po Krasu. Lahko je celo iti skozi njega ter vprašanje je le, katera pot je lažja. Rekam se zdi, da je lažje iti skozi Kras kot pa preko njega. **Povsem edine na celem svetu tečejo te reke proti goram in v gore same. Velike reke izginjajo v temnih jamah, kjer tvorijo podzemeljske kaskade ali vodopade v globino več stotin čevljen ter velika jezera, na kojih površino ne pade nikdar solnčna luč.** V teh vodah plavajo slepe ribe, prilagodene bivanju v večni temi. (To so človeške ribice, znane vsakemu Slovencu.) Povsod, preko cele površine razritega Krasa je najti globoke luknje ali špilje, kotline, imenovane "doline" (deep pits, called dolines), ki služijo deloma kot ventilatorji in svetlobne odprtine za jame, nahajajoče se v notranjosti zemlje. Gore se dvigajo do višine 6000 čevljev in na obronkih teh je videti sempatam smreke, ki so našle dovolj prostora za svoje korenike, dočim uspevajo ob vznožju divje črešnje ter grmičevje različne vrste, ki tvori neprodirno steno živega lesa. V kotlinah, kjer je tisočletno deževje izpremenilo skale v krvavordečo zemljo, gojijo kmetje maj hne skupine koruze, poleg katerih polja žive v bornih kočah. (Mislimo,da so naše kraške hišice, prilagodene razmeram, veliko bolj udobne kot pa lesene amerikanske kolibe, postavljene le provizorično in brez vsakega stika s tradicijami in spomini ljudi, ki stanujejo v njih. Op. ured.)

Na Krasu je opaziti spomladi komaj katero cvetlico. Poletje je vroče in suho. Jesen nima onega čara kot ga ima pri nas. Zime so divje in polne strašnih vetrov. Pokrajine so naravnost peklenske, njih prebivalci kot iz kamena, kot izklesani iz njega.

V "La Lettura", ki izhaja v Milanu, opisuje Segio Granegio na živahen način Kras nad zemljo in pod njo. List "La Nature" v Parizu je priobčil pred kratkim natančno geologično in topografično študijo tega najbolj težavnega bojišča izmed evropskih bojišč. Iz teh dveh se je vzelo glavne podatke pričujočega članka.

Če hoče kdo videti Kras, mora iti vanj ter raziskati njegove labirinte duplin, rek in jezer. Takozvani "Alpinski klub" (najbrž nemško planinsko društvo) je raziskal v polnem osemnajst jam in prepadov, a večina teh podzemeljskih duplin je ostala nerazkrita. Raziskovalci so uporabljali vrvnate lestvice in acetilenske svetilke. Nosili so s seboj poljske telefone, barometre, kompase in fotografične kamere. Njih obleka je obstajala iz težkega materijala in nosili so čelade, da zavarujejo svoje glave pred skalami, ki bi mogoče padale nad njih glavami.

Da se dospe v te jame, je treba večkrat plezati naravnost skozi temne kamine ter se spuščati navzdol po vrvi. Številni vodni vrelci napolnjujejo zrak z godbo, ki je slična žvrgolenju ptic; prhutanje perutnic neštete množice netopirjev odmeva semintja v temnem, nedoločenem prostoru. Stene zidov so opolzke vsled moče neštetih stoletij. Veliki stalaktiki vise raz zidov ter so slični velikim drevesnim deblov, ki rastejo v pragozdih Californije.

Izmed številnih velikih rek, ki padajo v morje, je Timavo največja, ki prihaja 200 čevljev široko iz dupline pri St. Giovanni di Duino iz zemeljske globine ter meče v morje več kot 85,000,000 kubičnih čevljev na dan. Izvir te reke je na drugi strani kraškega gorovja, v duplini med Snežnikom (Amerikance pravi, da je to Schneeberg) ter Reko. Ime Reka je zaznamovanje za podzemeljski tok, ki teče severozapadno nekakih štirideset milj ter se vrže v morje pri Sv. Škocijanu, kjer tvori eno največjih podzemeljskih rek celega sveta. Ta reke teče skoro 22 milj skozi celo vrsto podzemeljskih labirintov, ki se nahajajo včasih od 900 do 1900 čevljev pod zemeljsko površino. V njih teku dobivajo še veliko množico stranskih dotokov, ki se združujejo vsi v eno reko ter prihajajo na dan v takozvani Čičariji.

Dupline Sv. Škocijana, v katere izginja reka, se pričenjajo ob koncu globokega prepada, ki je omejen od visokih gora. V ospredju visokih skal in nekako sto jardov v razdalji je druga stena, izpod katere izvira reka nalik hudourniku. Reka pada v vodopadih ob vznožju gora, se razširja v jezero ter zopet izginja v podzemeljske dupline, vedno globlje v temino in notranjost matere zemlje.

Nekateri podjetni duhovi so preiskali te podzemske reke in dupline s pomočjo vrvi. Spuščali so se preko dvaindvajset vodopadov do vznožja duplin ter prišli do površja jezerov, o katerih ni bilo videti nobenega iztoka.

Reka se je zopet zlila v jezero pri vasi Trebičah na Krasu. Dostop v te jame se je omogočilo z vrvnatimi lestvicami. Po teh lestvicah lahko plezate 1000 čevljev globoko in včasih po ožinah, ki se vam dozdevajo tako ozke, da bi vam skoro stisnile telo. Jama sledi za jamo, ki so zvezane med seboj z nizkimi rovi, skozi katere se je s težavo priplaziti. Ko dospete na dno jame, 300 čevljev globoko in 700 čevljev v razdaljo, zapazite reko, ki teče iz globokega kraterja. Na koncu jame tvori reka precejšnje jezero, kjer se zbira voda in sili na dan na drugem koncu gore, pri Devinu, kjer se izliva v prosto morje.

Na nekaterih mestih se stisnejo skale skupaj in voda ne najde primernega izhoda. Na takih mestih se voda kaj hitro zbira ter postane v teku par ur do 500 čevljev globoka. Pritisk postane tako velik, da uhaja zrak na dan s tako naglico, da je nekoč podrl vrata, katera se je zgradilo pri vhodu v te podzemske prostore.

Iztočno od Čičarije prihajajo na dan številni majhni vrelci, ki zopet izginjajo v tleh ter hite proti morju skozi podzemske labirinte, katere se je šele v najzadnjem času preiskalo. Te podzemske dupline se imenuje "Dimnice" in o njih se poroča, da so najbolj čudovite na celem svetu. Ti toki se združujejo in prihajajo na dan v Risano-reki, nekako dvajset milj južno od Trsta.

Edina pot, ki je odprta italijanski armadi, vodi preko tega okamenjenega kaosa. Ne ve se še, kaj so storili Avstrijci, da utrdijo to ozemlje, vendar pa ni treba nobenega stratega ali zemljepisca, da se razume, kake prednosti nudi to ozemlje za obrambo in kako nečloveških naporov je treba za za njega osvojitev. Trst je varen pred zavetjem, dokler se ne vzame kraških višin, ki ga obdajajo. Kake nevarnosti se bodo nudile italijanskim vojakom, bodo slednji izprevideli šele tedaj, ko bodo zavzeli dolino za dolino, prepad za prepadom, jamo za jamo. Tedaj bodo obenem kleli in zabavljali na bajnega stvaritelja, ki jim je dal v osvojitev tako začarano ozemlje.

Moj najbolj tragični doživljaj v vojni.

(Newyorški "World" je pričel priobčati odgovore katere je dobil od najbolj odličnih vojnih poročevalcev, na sledeče vprašanje: — "Kateri je bil vaš najbolj tragični doživljaj v vojni?" — V naslednjem prinašamo v slovenskem prevodu te zanimive odgovore). —

Arthur Ruhl piše:

"Dramatično" je precej relativen pojem. Najbolj akutni občutek osebne drame sem imel nekega dne na polotoku Galipolis pri Turkih, ko sva jaz in Henry Suydam, vojni poročevalec galopirala krog majhnega zaliva pri Ak-Bash ter skušala ujiti angleškemu morskemu aeroplanu. Bomba je ravnokar ubila nekega moža ter več konj in volov in na razpolago ni bilo nobenega skrivališča. Ubežati oni majhni stvari na nebu pa je bilo toliko mogoče kot zbežati pred zvezdo.

Za stotine tisočev mož, ki se nahajajo v bojni črti, je tak doživljaj seveda le del njih dnevnih doživljajev. Vojaki, ki so delali name največji utis, niso bile armade, ki sem jih videl pozneje, temveč prve majhne skupine Nemcev, ki sem jih videl v Belgiji.

Bili smo na fronti pri prvem prodiranju, v bližini Courtrai. — Nekdo je zakričal: — Nemci prihajajo! — Vrata so se pričela zapirati in zapahi rožljati. Ceste so se izpraznile in v tihoti, ki je nastala, je prihajala daleč doli po cesti, na koncu tunela previsečih vej, siva skupina nemških vojakov. Pozneje sem videl veliko tisoč vojakov, v zakopih in izven njih, a ni je stvari, ki bi se je bolje spominjal kot je bil oni majhni vozelj sivih postav, prihajajoč iz daljave.

Dobiti je izkušnje dramatične teže kot je naprimer prizor, katerega sem bil priča, ko so odvedli na stotine nemških in avstrijskih jetnikov v notranjost Sibirije. — Skoro najbolj dramatične stvari ki sem jih videl, so bile priproste majhne poštne karte. — le majhne snežinke v celem morju izgubljenih pisem v Rusiji. Te karte so bile oči in roke mater in očetov, žena in ljubic na tisoče kilometrov proti zapadu in jugu, ki so se brez upa stezale proti možem, sinovom in ljubcem, pokopanim nekje v brezkončni Rusiji.

Samomorilci.

Spisal **Guy de Maupassant.**

Ni ga dneva, da se ne bi poročal v novinah sledečemu podobnemu slučaj:

"V noči od srede na četrtek sta prebudila prebivalce v hiši št. 40 v ulici . . . dva strela, ki sta sledila neposredno drug za drugim. Hrup je prišel iz stanovanja gospoda X. Vrata so bila odprta, najemnik pa je ležal v luži krvi, v rokah je še tiščal samokres, s katerim si je bil zadal smrt. Gospod X. je imel 57 let, njegovo gmotno stanje je bilo jako ugodno in sploh mi pogrešal ničesar do popolne sreče. Vzrok tega žalostnega konca je docela neznan."

Kakšne skrivne bolesti, kakšne globoke srčne rane, prikrit obup, skeleče bolečine tirajo te nesrečne ljudi v samomor? Ljudje iščejo, pletejo ljubezensko žaloigro, sumijo denarni polom, in ko ne najdejo nič gotovega, ovenčajo to smrt z besedo "skrivnost".

Pismo, najdeno na mizi enega teh "samomorilcev brez vzroka", pisano v zadnji noči, predno je bila pištola nabasana, je prišlo v moje roke. Zdi se mi zanimivo. Ne odkrije sicer nobene izmed velikih katastrof, ki jih ljudje vedno iščejo v teh činih obupa; zato pa nam pokaže počasno stopnjevanje onih neznatnih mizernostij življenja usodepolno neskladnost v žitju samotarja, ki je izgubil svoje sanje; odgrne nam vzrok onih tragičnih koncev, ki jih razumejo samo nervozni ter skrajno občutljivi ljudje.

Evo vam pisma:

"Polnoč. Ko spišem to pismo, se umorim.

Zakaj? Poskusim povedati, ne za one, ki bodo brali te vrste, temveč zase, da okrepim svojo omahujočo srčnost, da me prevzame baš sedaj usodepolna nujnost tega čina, ki bi ga mogel itak samo odlašati.

Vzgojili so me preprosti stariši, ki so verovali vse. In jaz sem veroval ž njimi.

Dolgo je trajal moj sen. Zadnji kosi se šele trgajo. Že nekaj let se odigrava v meni pojav posebne vrste. Vse ono žitje in bitje, ki je žarelo nekoč pred mojimi očmi kakor v zarji, se mi zdi, da izgublja svoj blesk. Pomen vseh stvari se mi je pokazal v svoji brutalni istinitosti in pravi vzrok ljubezni mi je priskutil celo njeno poetično-nežno stran.

Nič drugega mismo, kakor večne igrače bedastih in zadivljajočih, vedno obnavljajočih se iluzij.

In kakor sem se staral, sem dobil tudi jaz svoj delež one grozne bede, ki je je povsod vse polno, spoznal sem brezuspešnost napora, vso brezmiselnost prizadevanja, in nocoj, po obedu, nocoj se mi je prikazala vsa ta ničevost v novi luči.

O, nekoč sem bil vesel: Vse me je zadivjalo; ženske, ki so hodile mimo, ulice, ki sem jih opazoval, kraj, ki stanujem v njem; celo kroj mojih oblek me je zanimal. Toda vedno ponavljanje istih prizorov se je končalo s tem, da sta se mi polastila srca utrujenost in dolgčas, kakor bi se zgodilo gledalcu, ki bi obiskoval vsak večer isto gledališče.

Že trideset let vstajam vsak dan ob isti uri; trideset let obedujem v isti restavraciji, ob istih urah, z istih krožnikov, ki mi jih nosijo razni uslužbenci.

Skušal sem potovati. Osamljenost, ki se nas polašču je po teh nepoznanih krajih, me je preplašila. Zazdelo se mi je, da sem tako sam na svetu, tako majhen, da sem jo brž popihal domov.

Toda tedaj je povzročila v meni nespremenljiva zunanjost mojega pohištva, stoječega že trideset let na istem mestu, odbrgnjenost mojih foteljev, ki sem jih poznal, ko so bili novi, duh mojega stanovanja (kajti vsako stanovanje dobi sčasoma svoj poseben duh), — vse to je povzročalo v meni zoprnost navade in črno melanholijo spričo takega življenja.

Vse se neprenehoma na jako klavern način samo ponavlja. Že mačin, kako vtaknem ob povratku ključ v ključavnico, mesto, kjer najdem vsakikrat vžigalice, prvi pogled, s katerim se ozrem po sobi, ko se fosfor vname, me tako razdraži, da bi planil skozi okno in napravil konec temu enoličnemu dolgčasu, ki mu ne ubežimo nikoli.

Ko se brijem, se me loteva vsak dan želja, da bi si prerezal vrat, in moja podoba, ki jo vidim, vedno isto, dan na dan v ogledalu z milom na licih, mi je privabila često jok v oči, solze mi je privabila, solze žalosti.

Ni mi več obstati poleg ljudi, ki sem jih srečaval nekoč z radostjo, tako dobro jih že poznam, tako dobro vem, kaj mi bodo pravili, in kaj jim jaz odgovorim, tako dobro mi je znano, po katerem kopitu se ravnajo njihove nespremenljive misli, kako se suče njihovo modrovanje. Pri vsakomu tvorijo možgani samo kolobar, v katerem teka privezana uboga para vedno naokrog. Naj se še tako trudimo, upiramo in zaganjamo, meja je ozka, nepretrgano okrogla, brez nepričakovanih skokov in brez vhoda v neznane kra jine. Okrog je treba, vedno okrog, skozi iste misli, iste radosti, iste zabave, iste navade, iste nazore, iste neprijetnosti.

Tisti večer je bila zunaj grozna megla. Zagrinjala je celo sprehajališče in se ovijala krog plinovih svetilk, ki so se zdele, kakor kadeče se sveče. Butara, težja kakor ponavadi, mi je tlačila pleča. Najbrž sem slabo prebavljal.

Kajti dobro prebavljanje — to je vse v življenju. Ono povzroča navdahnjenje v umetniku, v mladih ljudeh ljubezensko hrepenenje, v mislecih jasne misli, povsod veselje do življenja, ono dovoli jesti mnogo (kar je še največja sreča). Bolan želodec tira v skepticizem, v nevero, zaplodi črne sanje in željo po smrti. To sem opazil že večkrat. Da sem nocoj dobro prebavljal, bi se morebiti ne umoril.

Ko sem sedel v fotelj, kamor sem sedal vsak dan že trideset let, mi je zaplaval pogled po sobi, in začutil sem se tako grozno nesrečnega, da sem mislil, zdajzdaj znorim.

Iskal sem, kaj bi napravil, da bi ubežal sam sebi. Vsako opravilo me je plašilo in mi je bilo še bolj zoprno kakor brezdelje. Tedaj sem se spomnil, da bi bilo dobro, ko bi spravil v red svoje papirje.

Že dolgo sem mislil na to, da bi bilo pač že čas, počistiti enkrat po predalih; kajti že trideset let mečem vse vprek in križem na isti prostor pisma in račune in ta pisani nered me je spravil že mnogokrat v veliko nevoljo. Toda že ob sami misli, da bi kaj uredil, se me poloti toliko srčnosti, kolikor je zahteva tako zoprno opravilo.

Sedel sem torej pred svojo miznico in sem jo odprl. Hotel sem odbrati nekaj starih papirjev, vse ostalo sem se namenil uničiti.

Sprva sem obstal zamišljen pred tem kupom požoltenih listov, nato sem prijel enega.

Ah, ne dotikajte se nikoli te starine, tega pokopališča nekdanjih korespondenc, če vam je življenje količkaj mari! In če ga odprete slučajno, pograbite z obema rokama pisma, ki so v njem, zaprite oči, da ne prečitate niti ene besede, da vas ne veže ena sama pozabljena, nanovo spoznana pisava v ocean spominov, pograbite jih in vrzite jih v ogenj in ko bodo že sežgana, jih zdrobite v neviden prah, če ne, ste izgubljeni, kakor sem izgubljen jaz, kar je ena ura!...

Ah, prva pisma, ki sem jih prebral, me niso čisto nič zanimala. Bila so izvečine novejša, dobival sem jih od še živečih ljudij, ki jih srečujem čestokrat in ki me njih navzočnost čisto nič ne briga. — Kar sem ob nekem zavitku ves vzdrgetal. Velika, široka pisava je bila napisala nanj moje ime; naenkrat so mi stopile solze v oči. Bil je to moj najdražji prijatelj, moj mladostni tovariš, ki sem mu zaupaval vse svoje nade. In prikazal se mi je živo s svojim dobrotnim smehljajem in svojo iztegnjeno roko, da mi je zona pretresla kosti in mozeg. Da, da, mrtvi se vračajo; zakaj videl sem ga! Naš spomin je svet, popolnejši od vsemira: on daje življenje celo onemu, česar ni!

S tresočo roko in zameglelim pogledom sem prebral vse, kar mi je poročal, in v srcu, svojem krvavečem srcu sem občutil tako skelečo potrtost, da sem začel globoko zdihovati, kakor človek, ki mu trgajo ude s telesa.

In tedaj sem šel nazaj skozi vse svoje življenje, kakor gre človek ob reki proti izviru. Spoznal sem zopet ljudij, ki sem jih bil že davno pozabil — nima imena jim nisem vedel več. V pismih svoje matere sem našel zopet vse stare služabnike, podobo našega domovanja z vsemi malimi neznatnimi podrobnostmi, s katerimi je spojena otroška duša.

Da, naenkrat sem videl znova vse stare toalete svoje matere z njenim vsakikrat različnim izrazom v obrazu, kakoršna je bila pač moda in kakoršni so bili klobuki, ki si jih je kupovala zaporedoma. Obiskovala me je zlasti in največkrat v židani obleki s starinskim vezenjem; še se pominjam štavka, ki mi ga je rekla, ko je bila nekega dne v tej obleki pri meni: "Robert, otrok moj, če se ne boš držal pokonci, boš grbast vse svoje življenje."

Takoj nato sem odprl drug predal in pred menoj so ležali moji ljubezenski spomini: čevljček za ples, raztrgana ruta, celo podkolenska petlja, lasje in vsahle cvetlice. Tedaj so me pahnili mehki romani mojega življenja — njih junakinje imajo danes, če še živijo, že čisto bele lase — v grenko melanholijo brez konca. Ah! ta mlada čela, ki igrajo zlasti kodrčki ob njih, te božajoče ročice, ta govoreči pogled, ta vroča srca, ta nasmeh, ki obeta ustnice, te ustnice, ki obetajo objem... In potem prvi poljub... ta poljub brez konca, ob katerem oči zamežijo, ki vtone v njem vsaka misel spričo neizmerne blaženosti, spričo uživanja, ki je tako blizu!

Z obema rokama sem pograbil ta vezila odbeglih sladkostij, pokrival sem jih z blaznimi poljubi in v svoji duši, razburkani od spominov, sem jih videl vse po vrsti, videl sem jih v trenutkih, ko sem jih zapuščal, in občutil sem muko, strašnejšo od vseh onih, ki so jih polne bajke o peklu.

Eno samo pismo je še ostalo. Pisal sem ga sam, narekoval mi ga je pred petdesetimi leti učitelj za pisanje. Evo, kako se glasi:

Draga moja mamica!

Danes imam sedem let. To je starost, v kateri pride človek k pameti, in zato se Ti ob tej priliki zahvalim, da si mi dala življenje.

Tvoj obožujoči Te sinko
Robert.

Končano. Dospel sem do izvira in sem se mahoma obrnil, da bi premotril dni, ki so me še čakali. Videl sem zoprna in samotna stara leta, videl sem bolezni, ki so se bližale, videl sem, da je vse končano, končano, končano! In nikogar ni pri meni.

Tam leži moj samokres na mizi... Zdaj ga nabašem... Ne pregledujte nikoli starih pisem."

Evo, kako se morijo mnogi ljudje, ki stikamo zaman po njihovem življenju, da bi odkrili v njem velikih bolestij.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica
Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je **sifilis** ali **zastrupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semenotok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive** in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarnih organih, vspešno zdravijo **privatno doma** in z **majhnimi stroški.**

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so **nerednosti želodca** in **jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha** in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do **zdravja, moči** in **svežosti, da so zopet možje.** Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, **katere bi moral znati** vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo **ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale.** Čitajte to knjižico, **kažipot k zdravju,** in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S 1000 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo **zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštnine prosto.**

Ime .....

Stev. in ulica ali Box No. .....

Mesto ..... Država .....

Koprive.

Koprive, katere so smatrali pred vojno za rastline brez vsake koristi, nabirajo sedaj po celi Nemčiji v velikih množinah v tekstilne svrhe. Ustanovili so družbo za izrabljanje koprivnega prediva in ta družba je že zbrala 1650 ton posušenih kopriv. Po celi Prusiji pozivljejo lokalne oblasti ljudi, naj nabirajo koprive. Isto je poročati tudi iz drugih nemških držav.

Boji z Rusi.

Berlin, Nemčija, 1. maja. — Na več mestih je ruska artilerija izzvala našo artilerijo.

Petrograd, Rusija, 1. maja. — V bližini Rige so se pričeli vroči boji. Pričakujejo se velike operacije.

Sitni prijatelji.

Sitni prijatelji so oni, ki te pozdravijo s tem, da ti zmečkajo z udarcem po glavi klobuk.

Nadalje je siten oni, ki te povabi v gostilno ter te pusti plačati.

Oni, ki te predstavi sitni ženski ter se potem poslovi.

Oni, ki te pride obiskat in ostane vso večnost, kadar bi bil najraje sam.

Oni, ki ti pripoveduje o svojih ljubimskih doživljajih.

Oni, ki te povabi k sebi ter se krega z ženo, ko si pri njem.

Najbolj siten pa je oni, ki ti telefonira o polnoči, ko si v postelji, da se nahaja na policijski postaji v luknji.

Pogruntal ga je.

Oče številnejše družine pride v hišo bogatina vprašat za službo vratarja. Uradnik ga vpraša, koliko otrok ima.

Oče zelo klaverno: "Gospod, vsi moji otroci so na pokopališču."

Drugi dan nastopi svojo službo, katero je dobil, ker je uradnik mislil, da nima otrok; na uradnikovo začudenje pa jih je pripeljal s seboj kar šest.

Uradnik: "Kako se drznete?! Včeraj ste rekli, da so vsi vaši otroci na pokopališču in danes pa jih imate kar celo armado!"

Oče: "Nisem se lagal, gospod: vsi otroci so bili na pokopališču včeraj; jaz sem jih poslal tja."

Svetovna produkcija čaja.

Svetovna produkcija čaja leta 1915—1916 je presegala glede številk vse kar je dosedaj zaznamovati. Indija, Cejlon in Java so produciale 100,000,000 funtov več kot v preteklem letu ter je le indijska žetev tega leta prekašalo ono 1914-1915 za 55,500,000 funtov. Pošiljatve z Jave so dosegle 96,000,000 funtov, kar pomeni povečanje 12 miljonov v primeri s preteklim letom.

Kitajske pošiljatve čaja kažejo stalno zmanjšanje ter je padel izvoz od 8,500,000 v letu 1914—1915 na 3,300,000 v preteklem letu. Dasiravno se je svetovna poraba čaja potrojila v zadnjih 30 letih, je ostala produkcija čaja na Kitajskem skoro ista.

Vojaki - slepci

Berlinski poročevalec amsterdamskega lista "Allgemeen Handelsblad" je sporočil svojemu listu:

— V mirnem kotiču neke kavarne so sedeli krog mize štirje vojaki v sivih uniformah — in trije so nosili pred očmi velika črna očala.

Kavarna se nahaja v neki ulici najbolj obljudenega mestnega dela. Zvečer se šetajo tukaj mase naroda ter se prerivajo pred izložbami zlatarjev, v katerih se leskeče dragih kamenov. Tudi pred verando kavarne, kjer stoje umetne palme, se ustavi mnogo ljudi ki prisluškujejo zvokom godbe.

V kotu tihe, skoro prazne kavarniške dvorane so sedeli ti štirje vojaki, širokohrbtni in cvetočih lic. Pili so kavo ter jedli pogačo.

Dva sta brez težkoč posegala po čašicah ter jih vrtila. Ostala dva pa sta prazno otipavala rob mize, iskala podstavka in nato čašice.

Slepca...

Sedel sem med oba slepca. Na levi od mene je sedel mladenič kakih 19 let, najbrž kak tovarniški delavec, na desni pa visokoraslen mož inteligentnega obraza.

Eden teh slepcev, ki je bil preje črevljar v nekem šlezijskem mestecu, je pripovedoval, gotovo že desetič, a priprosto, s srcem in dušo, kot da še enkrat doživlja vso to bedo in grozo...

Bilo je na Iztoku. Najprvo pri Lvk-u, katero se je moralo iztrgati Rusom, ki niso pustili nobene hiše neoplenjene. Nato je šla pot v Poljsko proti Limanovi, — kjer se je vdeležil šestdnevne bitke ter ga je zadela žalostna usoda slepote.

Pri Limanovi se je boril že štiri dni, brez vsakega počitka, — štiri dni in štiri noči. Od njegovih tovarišev v kompaniji jih je kaj malo ostalo.

Nato pa je prišla nesreča. Granata je udarila čisto v bližini kjer je stal s sedmimi tovariši pri nekem častniku. Vsi so bili ranjeni. Kosi zemlje in drobci kamenja so mu prileteli v obraz in zračni pritisk je bil tako močan, da mu je tekla voda iz oči ter se mu omajali zobje v ustih.

Ko se je prebudil iz svoje omotice ter slišal stokanje in ječanje krog sebe, ni ničesar videl. Mislil si je, da je še noč ter občutil v očeh le ostro, žgočo bolečino.

Dan pa le ni hotel priti. Poln strašnih dvomov je vprašal nekega ranjenega tovariša. Kedaj bo prišlo jutro. Ta mu je povedal, da je že poldne.

Tedaj pa sem vedel zagotovo! Zatulil sem: Moje oči, moje oči!

Tulenje se je pomešalo s stokanjem drugih, ki so prosili vode, klicali očete ali matere ali moledovali za krogljo, ki naj bi končala njih trpljenja. Ranjeni častnik je skušal pomiriti vojake ter rekel, da se bo še dalo rešiti oči.

Jaz pa sem vedel zagotovo, da bom sedaj mrtev.

— Trdo je, — je rekel, — zelo trdo. Rajše bi bil izgubil roko ali nogo. Sedaj sem še mlad, komaj triindvajset let in ravno ko se je moralo pričeti moje življenje, sem nesrečen za vse čase.

Nato je nadaljeval:

— Dva dni in dve noči smo ležali med obema frontama. Krogljе so žvižgale nad našimi glavami in granate so udarjale v neposredni bližini. Ostali so jih videli prihajati, jaz pa ničesar. Občutil sem le žgočo bolečino v očeh in suhoto v grlu... Končno se je zavzelo Limanovo. Preneslo se nas je v bolnico, kjer so mi zdravniki izrezali oči.

Trdo je, ko sem še tako mlad..

Potegnil je iz žepa uro, obtipal kazalo ter izjavil, da mora sedaj v lazaret. Zdravljenje ni bilo še končano, dokler ne dobi dveh steklenih očes. Zjutraj in dopoldne se je učil pisati na stroju, da si bo mogel pozneje zopet služiti kruh. Poleg tega se urj v igranju na violino in v petju.

Tako se rine skozi dolge, temne dneve. Popoldne ob štirih gre na izprehod, s tovariši ali damami, ki ga skušajo razvedriti in zabaviti. Upa priti tako daleč, da si bo zopet sam služil svoj kruh. Le nikakega azila ne — le človeka ki bi ga vodil in bodril, kadar bi se ga lotil obup...

Mladenič na levi od mene ni vzel življenje tako resno. Najbrž ni bil ranjavajen.

— Bo že šlo kako naprej, — je izjavil ter z veliko prostodušnostjo pripovedoval, kako je bil ranjen. Pri Tilsitu so ga ujeli Rusi, ko je ranjen obležal na bojišču, z drobcem granate v očeh.

Osem dni je ležal v Tilsitu v postelji. Noben zdravnik, noben strežnik se ni brigal zanj, tičal je v blatu in njegova jed je obstajala iz jabolk in tobaka.

Nemci so nato prepodili Ruse iz Tilsita in naenkrat se je zopet nahajal med svojimi tovariši. Še sedaj je bil vesel, ko se je spomnil na to. Nemški zdravniki so mu odstranili desno oko in levo bo morda še mogoče rešiti potom operacije.

Sedaj je vesel in živi kot ptiček v gozdu.

Tretji vojak, ki je bil tudi zadet od granatnega drobca v oko vidi le še na levo oko. Zdravnik mu je rekel, da bo kmalu zdrav in on komaj čaka časa, ko pojde zopet na fronto.

Pripovedoval je o brzem pohodu skozi Belgijo in Francijo. — Zadnji, star rezervist, je dobil krogljo skozi levo oko in usta. — Izgubil je eno oko in šest zob.

Spominov na vojno se ni veselil ter izjavil, da je bilo v Belgiji strašno, posebno radi franktirerjev (civilistov, ki napadajo vojake iz zasede).

Tedaj je bil čas, da se vsi vrnejo v bolnico, kjer so imeli najbolšo postrežbo, dobro hrano in obilo zabave.

Slepi črevljar je celo rekel, da zelo rad pleše.

Oba napol slepa sta nato vstala ter odvedla pod pazduho polnoma oslepelega vojaka...

Železniška proga med Evropo in Indijo.

(K POGLAVJU O BODOČI SVETOVNI TRGOVINI.)

Ko bodo izpolnili vrzel, široko le 550 milj, bosta Evropa in Iztočna Indija zvezani z železniško progo. Premostenje 150 milj te vrzeli se že vrši in tako se bo vrzel kmalu skrčila na 400 milj. Ko bo svet zopet enkrat užival blagre miru ter se bo konečno premostilo tudi teh 400 milj, boste lahko potovali iz Hook of Holland v Dehli, Indija ne da bi vam bilo treba stopiti za trenutek na krov kake ladije ali parnika. Poštni čas med Londonom in Dehli se bo skrčilo od sedemnajst na šest dni, ker je treba sedaj sedemnajst dni, da se konča to potovanje skozi Sueški prekop Stroški potovanja v Indijo se bodo najbrž zmanjšali za polovico

400 milj široka vrzel se nahaja v Hindukuš-gorovju, med ruskim Turkestanom in Indijo. Zanimive podrobnosti glede tega kot glede drugih možnih črt med Zapadom in Iztokom tvorijo vsebino poročila na trgovinski department, katero poročilo je sestavil Henry D. Baker, sedaj ameriški konzul v Trinida. B. W. I. Tozadevni material je bil zbral Baker, ko je bil ameriški konzul v Bombay-u in trgovinski atašej v Petrogradu.

Ruski železniški sistem se končuje sedaj v Termezu, v Turkestanu, kateri kraj se nahaja le nekako 550 milj od Peshawar na indijski strani slavnega Khyber prelaza, ki je slovel skozi stoletja kot "uhod v Indijo" in po katerem so se pomikale amade osvojevalcev od dni Aleksandra Velikega naprej.

Baker poroča, da bodo Rusi v par mesecih dogotovili podaljšanje železniškega sistema od Termez do Sarai, v bližini stoka Kunduz in Okus rek, kjer bo le nekako 400 milj ločilo ruske in angleško-indijske železnice. Spojenje teh dveh sistemov je odvisno ne le od sporazuma med angleško in rusko vlado, temveč tudi od nekih dogovorov z Bemirjem iz Afganistana. — Skozi njegovo ozemlje bo namreč tudi tekla nova železnica.

Z izpolnjenjem te vrzeli bo znašala distanca ali razdalja po železnici med Hook of Holland, terminalni točki za brze parnike v Angliji in mestom Dehli v Indiji nekako 5695 milj, razdeljenih naslednje:

	Milj:
Hook of Holland-Berlin-Varšava-Moskva	1836
Moskva - Orenburg - Taškent	2082
Taškent-Kagan dotok Kunduš reke	750
Kunduš-Pešavar	400
Pešavar-Dehli	627
Skupaj	5695

Skupna razdalja bi se lahko še nadalje skrčila na nekako 4918 milj v slučaju, da zgrade železnico, o kateri sedaj razmišljajo in ki bi tekla po ruskem Turkestanu do obronkov Hinduška skozi slavna mesta Khiva in Bokhara. Sedaj obstoječa vrzel pa bo izpolnjena najbrž še predno se bo zgradilo Khiva-Bokhara progo, in prvi potniki iz Evrope v Indijo bodo morali najbrž prevoziti polnih 5695 milj, dočim bo krajša črta šele pozneje na razpolago.

Mr. Baker opisuje zanimiv način težkoče ki se nudijo premostiteljem Hindukuša in možnosti bodočih drugih zveznih črt med Orijentom in Okeidentom. On pravi naslednje:

— Da se udejstvi zvezo med ruskim in indijskim železniškim sistemom, bo treba napraviti pot od Oksus reke do izvora Indus reke. Med tema dvema rekama se dviga Hindukuš gorovje, ki je tudi razvodje in tvori oviro, ki bo nudila inženirjem velikanske zapreke. To gorovje, pokrito z večnim snegom, se razteza v daljavo 400 milj ter ima le dva prelaza nižja kot 12 tisoč črevljev nad morsko gladino. Eden teh prelazov, 11.640 črevljev visok, se nahaja pri Khovak, drugi pa pri Bamian. Nekateri drugih prelazov se dvigajo do višine 19 tisoč črevljev in nekateri vrhunci celo do 24,000 črevljev. To gorovje in pokrajino so večkrat primerno označili kot streho sveta. Tri največje države sveta, Rusija Anglija in Kitajska, — se stikajo tukaj, neglede na malo znano državo Afganistan.

Inženerski problem zgrajenja železnice skozi Hindukuš gorovje iz Turkestana v Indijo, bi se po mnenju ruskih inženerjev, ki se premerili ta svet, rešil na primeroma lahek način s tem, da bi izvrtali predor pod gorovjem, ki loči vodovje Kunduš reke, tekoče proti Turkestanu od vodovja Kabul-reke, ki se izliva v Indus, veliko vodno žilo severo-zapadne Indije.

Glasom cenitev bi bil tak predor dolg nekako trinajst milj ter bi ga morali izvrtati skozi granitne skale. Izvzemši ta trinajst milj dolgi predor bi bila zgraditev železnice primeroma lahka, ker bi sledila dolini Kunduš-reke na eni strani gorovja ni dolini Kabul-reke na drugi.

Povprečni stroški za miljo te železnice, vštevši zgradbo predora, bodo znašali nekako $100,000 in cela proga od Kunduš-reke pa do Pešavar v Indiji bi stala potemtakem nekako $40,000,000.

Železniško zvezo med Evropo in Indijo je mogoče ustanoviti še potom drugih črt, vendar pa bo nudila pot skozi Hindukuš neprimerno večje prednosti v primeri z ostalimi. Ob celem poteku železnice je najti reke z zadostno vodno silo ne le za potrebe železnice same, temveč celo za pridobivanje energije, potrebne za hidro-električne postaje.

Ne le Indija in Perzija, ampak tudi Mongolska bo najbrž postala predmet ruske železniške ekspanzije. V bodočem omrežju centralno-azijskih železnic bo Mongolska zvezana na zapadni strani z Evropo, na južni pa z Indijo. Bokhara železniški sistem se bo najbrž raztegnil na Mongalsko in proti Indiji, in od Sibirske železnice bo tekla nova črta v Urga, glavno mesto Mongelske. Iz Urge bodo mogoče zgradili črto preko puščave Gobi do Kvej-hua-čeng, odkoder so sedaj dogradili črto v Kalgan, da se spoji s Pekin-Kalgan-železnico.

Ko bodo vsa ta dela in še druga dovršena, bo Peking za štiri dni bližje Londona, in Mongolska bo prišla pod civilizujoči upliv zapadne Evrope. Naravna bogatstva severnega dela Mongolske se bodo razvila: izorali bodo rodovitne doline, ki leže sedaj brez vsake koristi. Če bodo ruski železniški sistem spojili z Indijo potom nameravanega podaljšanja skozi Hindukuš gorovje, bo imela Indija vso prednost železniške zveze ne le z Mongolsko, temveč tudi s Kitajsko, seveda v slučaju, da zgrade železnico preko Gobi puščave.

Izpolnenje vrzeli med ruskim in indijskim železniškim sistemom bi bilo tudi koristno za trgovino Zdr. držav z Indijo razen če bi bilo treba plačevati v Rusiji velike transitne pristojbine za blago. Veliko časa bi se prihranilo s pošiljanjem blaga po tej poti.

Železniška služba med Evropo in Indijo bi nudila tudi ugodno priliko za ekspresno paketno-poštno službo. Potom novih železnic v Rusiji ter nameravane zveze z Indijo bi bilo mogoče pošiljati blago direktno iz New Yorka v severna ruska pristanišča in od tam po železnici prav v Iztočno Indijo. — Blaga bi ne bilo treba prekladati niti v Londonu, niti v katerem izmed nemških pristanišč. Rusko pristanišče Kola v Laponiji, je celo leto prosto ledu. To pristanišče bi lahko uporabljali pozimi, poleti pa Arhangelsk.

Vse kaže, da se bližajo centralni Aziji časi novega življenja in napredka in to v najmodernejšem smislu.

Častna beseda.

— NOVELA. —

Francoski spisal **Paul Bourget.**

(Nadaljvanje).

V.

Vsedel se je na stopnišču na spodnjo stopnico in si zakril glavo z rokama. Borba, ki se je bila v njegovi duši, použila je vse njegove sile tako, da je pozabil, kje da je in da ga lahko kdo izmed domačih tukaj iznenadi. Srca mu sedaj niso obteževale samo dušne boli, pridružile so se mu tudi vnanje skrbi. Begunka je še vedno v paviljonu. Ko bi ga kdo opazil v tem njegovem čudnem položaju, zamišljenega v tem kotiču gradiča, pa bi šel za njim, poizvedel skrivnost in ga izdal? Bilo je treba v teh tragičnih razmerah mnogo človeške previdnosti tej dobri duši, kateri poskušnje niso mogle raztrgati deviškonežne vestnosti. Čas je bežal in on je še vedno sedel nem kakor žrtev svoje volje, ki se ni mogla nikamor odločiti. Hipoma pa dvigne glavo. Ura ob dnu stopnic je bila polnoči in slovesno se je razlegal njen glas v samotnem miru po okolišu. France je štel te neutešljive glasove enega za drugim. Ko je opazil, kako čas hiti, zasnoval je nov načrt v svoji duši, načrt, s katerim je hotel vstreči svoji besedi in svojemu otroškemu čustvu, svoji prisegi in svoji poštenosti. V takih duševnih bojih se rad pojavi hip, ko mislimo, da se sprijaznijo nasprotja in človek se vrže na to misel, kakor čolnar z ladjo, ki jo preganja vihar, v varno pristanišče, kjer upa, da se reši.

"Ta bo prava", reče si France tihim glasom. "Kako da se že poprej nisem spomnil na to? Ni mogoče drugače spraviti v sklad častne besede in pa vesti, kar je pravzaprav bistveno. Ako je ona zadovoljna, bo napad v Murrenu njeno zadnje hudodelstvo. In zadovoljna mora biti. Ona ne more, da bi ne bila zadovoljna... Toda ako mora ona nocoj še na pot, treba ji je kaj jesti. Že poprej se je zdela tako slaba..."

France vstane in tava po stopnicah kolikor more tiho. Gre v knjižnico, vzame ondi majhno električno svetilko, katero je rabil ob svojih ponočnih sprehodih ob jezeru; nato vstopi v jedilnico, vzame ondi kruha, mesa, vina in četrt ure pozneje je bil že skozi vrata v parku pri paviljonu. Pričakoval je, ko ključi zarožljajo, da bo jetnica zaklicala, da bo vprašala: "Kdo je?" Nič... Ali je morda ušla, ko je videla, da se on toliko časa ne vrne?... Vrvice od ribiških mrež, katere je vtaknil v notranja vrata, so pričale še vedno zapletene, da se jih ni dotaknila nobena roka. Na rahlo odpre vrata. Ustraši se; menil je, da je tujka mrtva, mrtva od strahu, od utrujenosti in razburjenosti... Kaj je videl?... Mirno je ležala na klopi, kakor kaka utrujena žival, ki je gonila z veliko silo divjačino, pa se je varala. Glava ji je počivala na obeljenem debelem lesu; Francetu se je zdela ženska kakor pomlajena, otroška. Namesto petindvajset prisodil bi ji bil osemnajst let. Silno se mu je sicer munilo, da napravi odločen korak in stori že enkrat konec strašni negotovosti, vendar si Fran de Bessay ni mogel pomagati, da je ne bi par hipov opazoval z radovednostjo, kjer se je sočutje srečavalo z grozo. Na mirnem obrazu zdelo se mu je, da so izginili sledovi njenega hudodelstva zadnjih dni. Roka, ki je umorila — moriti, kako skrivnostna, strašna beseda — je visela ob klopi, ohlapna, mrtva, kakor roka male deklice. Dihala je redno in mirno. Nasprotje med tem mirnim spanjem in med tem, kar je vedel o tej ženski, je mladeniču tako razburilo bolne živce, da jo je trdo prijel za roko in vzbudil. Prestrašila se je. Videlo se ji je na obrazu, da je v borbi s človeško družbo. Pa spoznala je Franceta in hitro zopet mirne krvi rekla:

"A, vi ste... Oni ljudje so odšli... Slišala sem jih, ko so se razgovarjali zunaj pred paviljonom. Obračali so ključ, pa notri niso prišli... Kmalu nato sem zaspala. Trudna sem bila in zelo lačna..."

"Da, odšli so", je odgovoril France, "in jaz sem vam prinesel jesti in piti."

"Jaz nikdar ne pijem vina" je dejala in odvrnila od sebe steklenico z vinom, ki jo ji je ponujal mladenič. "Dajte mi raje vode od tam", in pokazala mu je konec kabine, kjer so valovi jezera pljuskali ob ladjo.

Prinesel ji je vode in spila je je polu kozarec; nato pa je pričela jesti kruh in meso s tako živalsko slastjo, da se je videlo, kako silno je bila jedi potrebna. Ko je to použila, šla je po hodniku k jezeru ter si tam umila svoj obraz, obrisala se z robcem in se vrnila zopet nazaj.

Ne da bi izgubljala čas s kakim zahvaljevanjem, je rekla s poudarkom, ki je kazal, da je vsaka izgubljena minuta zanjo nekaj upanja manj za rešitev:

"Pripravljena sem... Treba, da odhitim... Priti moram do Straetlingen, kjer me pričakujejo... S čolnom bova hitro tam, ako mi vi pomagate veslati do..."

"Če vam pa jaz nočem pomagati, če vam jaz ne pustim vzeti ladje?..." odgovori ji France.

On je spremenil svoj glas, da bi opozoril tujko, da ne govori besed, kakoršne je ona pričakovala.

Ona urno stopi po hodniku, se postavi predenj, ga pogleda iz oči v oči ob svitu električne luči, ki je stala na mizi:

"Ako vi nočete?..." ga vpraša. "Kaj hočete s tem reči?..."

"S tem hočem reči, da sem vso stvar premislil in da sem vam na razpolago pri vašem begu samo pod enim pogojem, in jaz imam pravico, da vam ta pogoj stavim. Vi mi morate priseči, da se od danes zanaprej ločite od te prokleto sekte upornikov, h kateri pripadate, da se nikdar več, zapomnite si, nikdar več, ne udeležite kake zarote, da je zločin na nedolžnem Steenackersu vaš zadnji zločin in če ste dobili nalog umoriti generala Gorka, da tega povelja ne izvršite. Vi mi morate priseči, da hočete premeniti svoje življenje. Če ne..."

"Če ne, vi sneste svojo častno besedo!" ga prekine tujka. Neka uporna grenkoba je bila čutiti na njenem glasu.

"Da, da!"

"Požrite svojo častno besedo takoj!" je nadaljevala. "Braniti se ne morem in bežati, za to nimam več moči. Zvežite me! Ker ste pokazali tako lepo svojo policijsko dušo, vršite svojo dolžnost!... Nikdar ne prisežem na to, kar zahtevate od mene. Nikdar! Jaz nisem storila nobenega zločina, storila sem le svojo dolžnost... Mogoče je, da sem se zmotila in da sem imela Steenackersa za Gorka, toda storila sem to v dobri veri. Mi smo v vojni in vsaka vojna zahteva žrtev. Ne, jaz ne prisežem, da bi morala priznesti generalu Gorku, ako ga zalotim. Jaz namreč si ne morem misliti, da bi kdo svoje obljube ne držal. Ko sem vam obljubila, da se ne bom branila z orožjem, sem bila vsa prevzeta in so se mi smilile vaše solze, takrat ko ste me zaklinjali v ime in prilog svoje matere, tedaj sem bila iskrena. Dala sem vam dokaz za to... Vi, vi pa mi igrate komedijo. Vi ste se sedaj razkrinkali. Tem bolje... Imejte svojo častno besedo, še enkrat vam rečem, imejte jo! Jaz imam skoro rajše, da ne držite besede. To bo zame dokaz več, koliko so vredni ti visoki krogi, katerim se tudi vi prištevate. Skoro bi se bila kesala svojih dejanj z ozirom na to, kar ste mi povedali o usodi svojega očeta. Tega kesanja me vi sedaj oprostite. Umorili so ga, vi pa mene izročite trinogom in midva sva — pobotana!"

"Madame", vzklikne mladenič, "ne govorite o mojem očetu! Ne skušajte me..."

"Jaz vam nudim samo izgovor za lopovstvo, ki ste se zanj odločili. Čemu se vi pritožujete?" je odgovorila in nadaljevala z neko pikro ironijo ter se jezdala z govorjenjem, da je bila ali da je še vaden Judež. Vas bodo šmeli imenovati Oresta ali Cida."

"Torej vi ne sprejmete mojih pogojev?" jo vpraša.

"Ne!"

"Vi mi nočete obljubiti, da ne boste več izvršili novih umorov?"

"Ne!"

"Dobro tedaj! Vi ne greste odtod drugam, kakor kamor zaslužite..." je dejal.

Naglo, kakor da bi se bal, da ne pohiti za njim in ne poskusi uiti v park, je bil France pri vratih; hitro jih odpre in zaklene za seboj, kakor zadnjič, vendar ne tako hitro, da ne bi slišal kako je znotraj jetnica z zaničljivim nasmehom slovesno izrekala besede:

"Jaz vam dam častno besedo, da storim vse, kar je v moji moči, da vas rešim... Ah, verujte mi... Jaz sem vam zastavil svojo besedo in jaz jo držim. Storim vse, kar je po človeško storiti mogoče!"

(Konec prihodnjič).

Ugodna prilika.

OGLEJTE SI FARME V ST. HELENA, N. C.

St. Helena, N. C., leži v bližini velikega mesta Wilmington, N. C., in tu imamo še čez sto izčiščenih in razoranih farm. Zemlja je izbrana najboljša in razdeljena v farme po 10 in tudi več akrov. Tukaj rodi vse, in sicer 8 mescev v letu. Podnebje je zdravo in prijetno, ker nikdar ni prevroče in ne premraz. Dobra pitna voda.

Od že preje označenih farm so prodane št. 9, 11, 12, 19 in 44. Tu zdolaj opišemo zopet par farm, ki še niso prodane.

Farma št. 16. — Izvrstna mala farma, obsegajoča 10 akrov fine zemlje. Lepo barvana prikupljiva hiša. Mala šupa. Na prijaznem kraju ob glavni cesti, poleg postaje. Vsa zemlja je izčiščena in kakih osem akrov je izoranih, en del zasejan in to zemljo se vsakemu lahko priporoči. Cena $1150, plača se $237.50 takoj in po $172.50 na leto v petih letih.

Farma št. 19. — Ta farma obsega 10 akrov, ima prostorno hišo s štirmi sobami, prijazno pobarvano. Mala šupa, studenec in mali vinograd. Leži ob glavni cesti, blizu postaje, cerkve in šole. 7½ akrov fino obdelanih in ostalo je dobra zemlja, katero se lahko še izorje, če potrebno. Na to farmo se lahko takoj naselite. Lepa prilika priti do dobre farme. Cena $1150, plača se $287.50 takoj in $172.50 vsako leto v petih letih.

Farma št. 21. — Deset akrov fine zemlje brez poslopij. Kupec lahko rabi sosednje poslopje, dokler si ne zgradi svoje lastne hiše. Ves materijal za zgradbo poceni. Leži na severno stran železnice, okrog ¾ milje od postaje, cerkve in ljudske šole. Vsa zemlja je izčiščena in polovico izorane. Ostalo se takoj lahko izorje. Cena $500, plača se $125 takoj in po $75 na leto v petih letih.

Farma št. 276. — Ta farma obsega 11 akrov prav ob progi Atlantic Coast Line železnice in je blizu postaje. Vsa zemlja je izčiščena lesa. Sedanja cena je $700 toda nadaljuje se z delom in prišteло se bo še stroške za razne naprave. Pogoji: eno četrtino naprej in ostanek v letnih obrokih v petih letih.

Enakih farm je na izbero in tudi imamo mnogo zemlje za pašnike, katero zemljo naseljeniki lahko rabijo, dokler ni prirejena za razprodajo.

Vsa zemljišča so last Mr. Hugh MacRae & Co. in na zemljiščih je Mr. L. N. Johnston superintendent, kateri daje naseljencem nasvete in jim je v pomoč.

Družba nima kričavih agentov in zato tudi ne kliče špekulantov, za katere ni prostora v tem kraju. Namen družbe je, da se vsak sam prepriča in potem šele kupi. Družba noče špekulantov, ampak le pridne naseljence, ki si hočejo z delom vstanoviti svoj dom in ne pa z mešetarijo. Take potrebujemo, pa nobenih drugih, ker za zadnje pri nas ni prostora.

Vsak prvi in tretji torek v mesecu je znižana cena za vožnjo iz Washingtona, D. C., do St. Helena, N. C., in stane le $11.10 za sem in tja. V slučaju, da se odločite za obisk na farme in želite kaka nadaljna pojasnila, nam pišite in mi vam bomo dragevolje pojasnili, kar boste želeli.

North American Farms Assn.
(Inc.)
17 Battery Pl., New York, N. Y.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta pa $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Karnely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blish in Frank Jurjovec.
Depue, Ill. in okolica: A. Mežnarič.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Anton Bambich, Frank Laurich, A. Oberstar in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galshek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Kolumbus, Kans.: Joe Knaefic.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Rok Firm in Frank Kerne.
Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.
Mineral, Kans.: Frank Auguštin.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shalta.
Detroit, Mich.: Jos. Glasich.
Manistique, Mich. in okolica: John Kotzian.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich in K. Zgonc.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jarij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Jos Adamich.
McKinley, Minn. in okolica: Fr. Bojc.
New Duluth, Minn.: John Jerina.
Sartell, Minn. in okolica: F. Triller.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
East Helena, Mont. in okolica: Frank Petrich.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.
Dawson, N. Mex.: Mike Krivec.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka in Jernej Per.
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, J. Marinčič, Frank Meh, John Prostor in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Frank Anzelc, Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Klkelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in J Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Besemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Kokilch.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek in Jos. Turk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.
Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Suhor.
Export, Pa.: Louis Supančič in Fr. Trebets.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Frank Leben in K. Zalar.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Ant Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in F. Podmilšek.
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I Magister, I. Podvasnik in Jos. Pogačar.
Reading, Pa. in okolica: Fr. Špehar.
South Bethlehem, Penna.: Jern. Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer.
Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolar.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelic
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Black Diamond, Wash.: G. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: John Brosich in John Tavželj.
Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Aug. Collander in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, Martin Kos, John Stampfel in Heronin Svetlin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, Valentin Marcina in Val. Stelich.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.

sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Rodbinska sreča.

L. N. Tolstoj.

(Nadaljvanje).

Solnce je baš vzhajalo in sijalo skozi lipove veje. Steza je bila nastlana z velim listjem, cvet je le slabo visel kje na stebličji. — Rezel mraz se je to pot prvokrat liki srebro lesketal na bledozelenoj travi. Na vedrem nebu ni bilo videti ni enega oblačka.

— Torej že danes? — povprašala sem, komaj verujoča v svojo srečo. — Je li mogoče, da se jutri ne vzbudim več tukaj, marveč v Nikoljskem?... Ga mar res ne bom več pričakovala in pozdravljala ter se na večer in po noči pogovarjala o njem s Katro? Ne bom mar več sedela ž njim pri klavirji v Prokovskej dvorani?.. Ne bom ga več bojazljivo spremljala v temnej noči?..

Spomnila sem se, da je včeraj omenil, da prihaja poslednjikrat in ko me je Katra prisilila naj bi poskusila svatovsko obleko ter je rekla "pripravljeno za jutri" — verjela sem za trenutek, potem pa vnovič dvomila o tem. Torej od danes bom že živela pri svekrvi brez Nadješe, brez starega Gregorija in brez Katre... Mar res več ne bom po svojej navadi pred spanjem poljubljala svoje odgojiteljice in poslušala, kako ona govori, zaznamuje me po svojej starej navadi, s križem:

— Lahko noč, gospodična!

Ne bom učila več Sofije in se igrala ž njo, ne bom je več budila trkajoča ob zid, dokler zaslišim nje zvonki smeh? Že danes torej postanem tuja sama sebi in se mi odkrije novo življenje, uresničijo moje nade in težnje?

In — bo li trajalo to novo življenje za — zmiraj?

Z nestrpljivostjo sem pričakovala Sergija, težko mi je bilo samej s temi mislimi.

Prišel je kmalu in le pri njem sem verjela popolnoma, da bom sedaj njegova žena in nehala mi je ta misel biti strašna.

Pred obedom smo šli v našo cerkev, da bi bili navzoči pri maši za pokojnim očetom.

— Ko bi bil sedaj živ! — mislila sem si, ko smo se vračali domov in sem se molče vpirala na roko človeka, kateri je bil najboljši prijatelj tega, na katerega sem mislila. Klanjajoča pri molitvi čelo h kamenitoj ograji v kapelici, predstavljala sem si svojega očeta tako živo, da sem verjela, da me njegov duh obdaja in blagoslovlja mojo izvolitev in zdelo se mi je še sedaj, da je njegova me blagoslavljajoča duša, navzoča in da čutim nje blagoslov.

A spomini, nade, sreča in žalost stekale so se v meni v vznešen prijeten čut, ki se je čudovito stri jal s svežim ozračjem, tišino, golimi poljanami, bledim obnebjem in žarečim, toda slabo ogrevajočim solncem. Zdelo se mi je, da me je on, s katerim sem šla, razumel po vsem in delil z mano moja čustva...

Šel je počasi in molče in njegovo lice, na katero sem se ozrla le redkokedaj, kazalo je tudi oni resni izraz, ki je vladal v prirodi in mojem srci.

Naenkrat se je obrnil k meni: opazila sem, da mi je hotel nekaj povedati.

— Kaj, ko bi začel govoriti o tem, kar mislim jaz? — prišlo mi je na um.

In res začel je govoriti o mojem očetu, ne da bi ga imenoval.

— Ah, rekel mi je enkrat v šali: "Vzemi mojo Marico!" — dejal je.

— Kako bi bil sedaj srečen! — rekla sem, stiskaje k sebi močneje roko, ki je podpirala mojo.

— Vi ste bili še otrok, — nadaljeval je, zroč mi v oči, — pa sem že rad gledal v te oči in ljubil je zgolj zaradi tega, ker so bile podobne njegovim očem in nisem pomislil, da mi bodo kedaj tako drage same od sebe. Imenoval sem vas takrat Mašo.

— Tikajte me, — opozorila sem ga.

— Hotel sem ravnokar to storiti, — odgovoril je. — Še le sedaj se mi zdi, da si popolnoma — moja. In miren, srečen in iskren njegov pogled počival je na meni.

Šla sva polagoma po slabo uglajenoj stezi prek polja in najinih korakov in glasov ni slišal nihče, nego midva sama. Z ene strani prek nižave tje do oddaljene šume raztezalo se je žolto strnišče, na katerem je mužik s svojim plugom molče obračal črne brazde. Razpršena čreda konj pod goro videla se je popolnoma blizo. Na drugej strani zopet in pred nama do vrta, izza katerega se je videla naša hiša, zelenela se je ozimina. Solnce je grelo le mlačno. Po čistem zraku letela je pajčevina kakor svila, padala na opustošeno strnišče, letela nama v oči, na lasi, na obleko in ko sva govorila, so najini glasovi zveneli in zastajali v mirnem ozračji, kakor bi bila tukaj sama samcata v sredi celega sveta, sama pod tem modrim nebom, na katerem plamtelo nekako utrujeno solnce.

Jaz sem ga takoisto hotela 'tikati', ali bilo me je sram.

— Zakaj hodiš tako naglo? — ujunačila sem se konečno skoraj šepetaje ter sem nehote zardela.

Šel je počasneje in me gledal še veseleje in srečneje, kakor poprej.

Ko sva se vrnila domov, bila je tam že njegova mati, in nekoliko neobhodno potrebnih gostov; — takrat, ko sva stopila iz cerkve v kočijo, da bi se peljali v Nikoljsko, nisem bila več sama ž njim.

Cerkev je bila skoraj prazna: videla sem mežikaje le njegovo mater, stoječo pri koru. Takisto sem opazila tudi Katro v čepici s plavimi trakovi in solzami na lici ter dvoje ali troje ljudi iz dvora, ki so nas gledali radovedno.

Njega nisem gledala, toda čutila sem poleg sebe njegovo navzočnost. Poslušala sem molitve in je ponavljala, ali v mojej duši niso našle odmeva. Nisem mogla moliti in topo sem gledala na svete podobe, na sveče, na križ, prišit na svečenikovoj obleki, na žrtvenik in cerkveno okno, a razumela nisem ničesar. Čutila sem samo, da se zgodi z menoj nekaj nenavadnega.

Ko se je duhovnik s križem obrnil k meni, pozdravil me in rekel, da me je krstil, a sedaj pa je dal sam Bog, da me more tudi poročiti, ko sta naju poljubili Katra in njegova mati in ko sem zaslišala Gregorija, ki je klical kočijaša, čudila sem se in se nekako prestrašila, da se je vse zvršilo, ne da bi v duši čutila sveto tajnost, ki sem jo prejela. Poljubila sva se, ali ta poljub bil mi je tako čuden, tuj najinim čutom.

— Je li to vse? — vprašala sem se nehote.

Šli smo iz cerkve. Pridrdrala je kočija. Mrzel veter nam je pihal nasproti. Djal si je klobuk na glavo ter me posadil v voz.

Skozi stekleno okno kočije videla sem bledi mesec, obdan s svojim okvirjem.

Sergij Mihajlič sedel je k meni ter zapri vrata za seboj. Začutila sem, da me je nekaj vzbodlo v srce, ker me je nekako užalil njegov možki ponos. Katra je zavpila, naj si pokrijem glavo, kočija je zadrdrala po tlaku in po mehkej cesti in odpeljali smo se urno. —

Jaz sem sedela skljućena v kotu, gledala skozi okno v daljno osvetljeno polje, na cesto, zginjajočo v bledej luninej svetlobi. In ne gledaje nanj, čutila sem ga tu poleg sebe.

— Mar je to vse? Kaj mi je dal ta trenutek, od katerega sem pričakovala tako mnogo? — mislila sem in zdelo se mi je žalivno sedeti samej tako blizo poleg njega. Obrnila sem se k njemu z namenom, da bi ga ogovorila. Toda beseda mi ni hotela iz grla. Zdelo se mi je, kakor da je že izginila vsa moja prejšnja nežnost ter se na njeno mesto vselila slaba volja in strah.

— Do tega trenutka sem nepristano veroval, da se mi opoteče moja sreča, — rekel mi je tiho na moj pogled.

— Da, meni je nekako strašno — vzdihnila sem.

— Menda vender ne zaradi me ne, moja draga? — vzkliknil je on, prijel me za roko in se sklonil k meni.

Moja roka je brez življenja ležala v njegovej, ali v srci čutila sem mrazno bolest.

— Da, — šepetela sem.

Ali ravno v tem trenutku jelo mi je srce biti močneje, roka je zadrgetala in stisnila njegovo, postalo mi je gorko, in moje oči iskale so v somraku njegov pogled; začutila sem na jeden hip, da se ga ne bojim več, da je moj strah le — ljubezen, nova in še nežnejša a močnejša ljubezen, nego je bila poprej.

Začutila sem, da sem cela njegova in srečna vsled njegove moči nad menoj.

Drugi del.

I.

Prešli so dnevi, tedni, da dva meseca samotarskega življenja na deželi, kakor se mi je zdelo, brez pomenljivosti. Ali vender bi čustva, ganitve in sreča teh dveh mesecev zadostovala za vse človeško življenje.

Najine osnove glede življenja na kmetih se sicer niso izpolnile tako, kakor sva pričakovala: — življenje najino vender ni bilo slabejše, nego sva si ga predstavljala. O strogem delu, o resnobnem izpolnovanji dolžnotsi, kakor o tem, da posvetimo svoje življenje drugim, o čemer sem sanjarila kot nevesta; — o vsem tem ni bilo več ne duha, ne sluha.

Nasprotno, stregla sva samo sami sebi, želela samo, da ljubiva drug druzega, bila sva neprestano in neizmerno vesela ter sva pozabljala na ves svet.

On me je v resnici časih pustil samo, ko je hodil po svojih opravkih v mesto in po gospodarstvu, toda videla sem, kako težko se mu je bilo odtrgati od mene. In priznaval je potem sam, da se mu je zdelo ničevo vse, pri čemer nisem bila navzoča, da ni mogel niti pojmiti, kako mu je možno ukvarjati se s tem. Tudi meni je bilo isto tako. Čitala sem, bavila se z godbo, s svojo svekrvo in učila se; delala sem vse to le zategadelj, ker je bil sleherni ta posel ž njim v tesnej zvezi, vedoča da bo odobraval moje dejanje. Ko sem se lotila česa, kar se ni tikalo njega, brzo so mi omahnile roke in smešno mi je bilo pomisliti, da je razven njega še kaj na svetu.

To je bilo nemara prevec slabo, sebično čustvo, ali delalo me je srečno in povzdigovalo nad ves svet. Samo on edini je bil za me na svetu; njega sem smatrala za dovršenega, najboljšega človeka vse zemlje. Zato sem mogla le samo zanj živeti in edina moja želja je bila, biti mu to, za kar me je imel.

In smatral me je tudi za najprvo in najboljšo ženo, obdarjeno z vsemi mogočimi čednostmi; jaz pa sem se trudila v resnici biti taka žna žena v očeh prvega in najboljšega človeka.

Nekoč je prišel k meni v sobo ob času, ko sem se molila. Ozrla sem se in molila dalje. Vsedel je k mizi, da bi me ne motil in odprl knjigo. Toda meni se je zdelo, da gleda na-me in ozrla sem se. On se je nasmehnil, na kar sem se nasmijala tudi jaz in bilo je proč z molitvijo.

— Si ti že molil? — povprašala sem ga.

— Sem; pa moli le dalje; jaz odhajam.

— Upam, da tudi moliš.

On ni odgovoril in hotel je oditi, toda pridržala sem ga.

— Dragi moj, prosim te, čitaj z menoj te molitve, meni na ljubav.

Vstopil se je poleg mene, spustil nespretno roke ter začel z resnobnim obrazom čitati molitve.

Časih pa časih se je obrnil k meni, kakor bi bil hotel reči, naj mu pomagam.

Ko je končal, nasmijala sem se in ga objela.

— O, ti, ti! Kaj vse počenjaš z menoj, zdi se mi kakor bi bil zopet desetletni fantič! — rekel je zagorel in mi je poljubljal roke.

XX

Naša hiša bila je staro vaško poslopje, v katerem je preživelo lokaj sorodnega naraščaja v medsebnoj ljubezni in spoštovanji. V tej hiši čuvajo se kot svetinje leseni spomini, ki so mahoma prešli na-me, kakor hitro sem vstopila v hišo.

Unanjo opravo in red v hiši vzdrževala je po svojem starem običaji Tatjana Šimonovna. Da bi bilo v hiši vse lepo in elegantno ega ne morem trditi, bilo je vse bogato, čisto, dobro in pristojno bodisi sluge ali pohištvo. V dvorani bilo je pohišno orodje vrlo ukusno urejeno; po stenah visele so slike in po tleh bile so razpostrte domače preproge.

V drugej sobi nahajal se je star klavir, dve omari različne velikosti, naslonjači in stoli, čedno z medenino vdelani.

V mojej sobi, skrbno urejenej po Tatjani Šimonovnej, bilo je najlepše pohišno orodje raznih dob in različne vrste. Spominjam se nekega velikega, starega ogledala, katero sprva nisem mogla trpeti, a mi je kasneje ugajalo vedno bolj in bolj.

Tatjana Šimonovna ni nikdar pila po hiši, pa vender se je vse vrstilo v najlepšem redu, če tudi je bilo dokaj nepotrebnih poslov. Vsi služabniki, noseči mehke škorenje brez podpetnikov — Tatjani Šimonovnej bilo je škripanje čevljev in ropotanje podpetnikov najneprijetnejša stvar, — bili so nekako ponosni na svojo službo. tresli so se pred staro gospo, v tem ko so zrli na naju dva z nekako blagonaklonjeno ljubeznijo in videlo se je, da z nekakim posebnim veseljem opravljajo svoja dela. — Vsako soboto se je pavilno po vseh sobah izmival tlak, izprašila se pogrinjala in vsakega prvega dne v meseci služila se je sv. maša ter se blagoslavljala voda.

God moje svekrve, mojega moža in od jeseni tudi moj proslavljal se je — kakor je znano v okolici — najbolj svečano. In vse to se je godilo brez pomene odtistihmal, od kar se je tega spominjala Tatjana Šimonovna.

Moj mož se ni vtikal v domače zadeve; bavil se je zgolj s poljedelstvom in s kmeti in imel je s tem opraviti dovolj. Po zimi je vstajal jako za rano, da ga nisem dobila doma, ko sem se prebudila. Vračal se je navadno k čaju, katerega sva pila sama ter bil ta čas navadno vsikdar, kakor je dejal: 'razkošno vesel".

Čestokrat sem želela, naj bi mi povedal, kaj je za rana delal, a povedal je vsikdar kaj takega, da smo se mu morali smejati. Časih sem zahtevala resno, naj mi pove o svojih opravkih in hipoma je premagaj svojo veselost ter mi našteval, kaj je vse delal. Gledala sem mu v oči, na gibajoča se usta, a razumela nisem ničesar; pa veselila sem se, da ga le vidim in slišim njegov glas.

— Nu, kaj sem pripovedoval? Ponovi mi! — oglasil se je na to.

Ali jaz mu nikoli nisem mogla ničesar odgovoriti. Zdelo se mi je čudno, da v takih slučajih nikdar ni govoril o sebi ali o meni, marveč vsakikrat o čem drugem!

Še le pozneje jela sem ga razumevati bolje in se bolje zanimati za njegove opravke.

(Dalje prihodnjič.)

Iščem svoja prijatelja FRANKA in LOVRENCA CIMPERMAN. Zglasita naj se na: A. K., Box 348, Forest City, Pa.

Rada bi izvedel za naslov JOSIPA CONTEL. Doma je iz Cala pri Št. Petru na Krasu. Prosim, da se mi nemudoma javi na naslov: John Žagar, Box 17, Channing, Mich. (1-3—5)

ODDA SE

lepo stanovanje, apartment, dve sobi, brez otrok, vse najnovejše ugodnosti, elektrika. Vprašajte v pisarni Norbert Landau, ali pa pri Janitor, 403 5. ulica, blizu 1. Ave., New York. (3-9—5)

PROŠNJA.

Iz italijanskega vojnega ujetništva nam piše Alojzij Huč, doma iz Poničev pri Trebnjem na Dolenjskem, da se nahaja v veliki stiski, ker še denarja nima za tobak in se tam nahaja že 15 mesecev. Prosi nas, da bi to obvestili in bi zanj izvedeli njegovi sorodniki, živeči v Združenih državah, ter mu ti poslali kako malo pomoč. Njegov naslov je:

Alois Huč,
prigioniero di guerra,
Italia. Cassino, Barake 5.

IŠČE SE MOŽE

za delati v usnjarni. Dobra plača, stalno delo.

C. Moensch Sons Company,
(13—4 v d) Gowanda, N. Y

Wisconsin.

Na prodaj imamo zemljo trdega lesa v Florence okraju, Wisconsin, na lahka odplačila od $15 do $25 aker; vlažna in črna ilovčna prst, ki rodi pšenico, rž, ješprenj, oves, grah, lan, navadno in nemško deteljo, sladkorno peso in najboljši krompir na svetu 200 do 400 bušljev na aker. Hišo si lahko napravite za manj kot $100. Tovarna za sladkor plača $8 za tono sladkorne pese, krompir pa že zdaj lahko zagotovite po 75¢ bušelj. Delo se dobi v posrednji bližini poleti in pozimi.

North American Land & Timber Company,
310 S. Desplaines St. Chicago, Ill.

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburgh' Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu ki ima 15letno prakso v zdravljenju tajnih mo ških bolezni.

Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim sve, ki ga je izumel dr. prof. Erlich Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu izpadanje las, bolečine v kostah, pridite in izčistili vam bo kri. Ne čakajte, kar ta bolezen se nelze.

Izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavac ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe.

Ušenje cevi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času, Hydrocelo ali kilo odstranim v 15 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in krčih in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Reumatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečo, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastajejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času to ni potrebno lečati.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Wisconsinu naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Fiolka,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da nas bodo ali rojaki v vsaki oziri na roko

Odločite se takoj!!! JUTRI bo prepozno graditi se bo pričelo 30 miljonski državni arsenal v prekrasni Kanawha Valley, prav v okrožju kjer se nahaja DUNBAR.

Loti prinašajo dobiček čez noč.

Vi morate hiteti in napraviti DENAR

To je prilika v vašem življenju.

SAMO POMISLITE; tovarna z 5000 dobro plačanimi delavci!!!

Možje!!! pridite takoj in prepričajte se, da postanete lahko neodvisni za življenje!!!

Pišite takoj po vse podrobnosti na:

DUMBAR LAND CO. G. C.

Box 801

Charleston, W. Va.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

SLOVENSKO

podp. društvo sveta Barbare

ZA KEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 31. januarja 1903 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647, Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
Pomožni blagajnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2, box 111½, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 95, Federal, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 886 E. 157th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, odroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikakor drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakazmic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se samore napako popraviti.

DOSTOJEVSKI:

Mladenič

Za GLAS NARODA J. T.

52 (Nadaljevanje).

Tedaj se je pa on začel smejati.

— Zakaj se hlinite? — Kako more reči ženska, ki zavrne snubca: — Skoraj vas malo ljubim?

— Oprostite, jaz se nisem dobro izrazila. — To je vsled tega, ker ne vem, kako in kaj naj govorim, če sem v vaši bližini. — To je bilo že pri mojem prvem srečanju in pri vseh poznejših. — Kljub temu so pa moje besede resnične, kajti jaz vas res malo ljubim. — Jaz vas ljubim z nekako splošno ljubeznijo, z ljubeznijo, s katero ljubi človek vsakega, katerega se ne sramuje.

— Pomilujem vas in mi je skoraj žal, da sem začel ljubiti tako žensko kot ste vi.

To je govoril z razburjenim, piskajočim glasom.

— No, ali ni res tako? — je nadaljeval smeje. — Po vašem mnenju se dovolj fino ne obnašam, kaj ne?

Ona je vstala in mu položila roko na rame:

— Prijatelj moj, jaz ne morem slišati takega govorjenja. — Ločiva se, kot prijatelja, Andrej Petrovič. — Prepričani bodite, da mi bo celo moje življenje misel na vas najljubša in najdražja.

— Vi pravite: — Ločiva se in potem vas bom ljubila! — Poslušajte — je rekel in kot smrt prebledel. — Dajti mi še malo miloščino. — Ne ljubite me, ne živite zame — Vaš hlapec bom, vaš sužnj. — Prišel bom, ko me boste poklicali in izginil bom, ko boste zamahnili z roko. — Samo nekaj vas prosim.

Njen obraz se je skremžil v silni žalosti.

Predno je pa izpregovorila kako pebsedo, se je on že popolnoma zavedel.

— Jaz vas bom uničil.

Ta njegov glas je bil tako čuden, da se mi je zdel, da ni njegov.

Pa tudi ona je odvrnila z nekim čudnim, tajinstvenim glasom:

— In če vam tudi podarim to miloščino, se boste maščevali nad menoj. — Hujše maščevali kot bi se v nasprotnem slučaju. — Vi ne boste nikoli pozabili, da ste stali kot prosjak pred menoj. — Vaših pretenj in groženj ne morem in nočem več poslušati.

— Vaših pretenj! — To se pravi, pretenj takega berača kot ste vi.

Po teh besedah se je nasmehnil.

— Ne, ne, ne bojte se, jaz vam ne bom ničesar storil. — Nikar se ne bojte! — Kar se pa onega dokumenta tiče, bom storil vse, samo da ga vam preskrbim. — Brez skrbi bodite, da ga boste imeli. — Samo odidite zdaj. — Samo odidite! — Jaz sem vam pisal pismo, vi ste mi na pismo odgovorili in prišli sem. — Zdaj sva se pobotala. —

Ona ga je debelo gledala.

— Tam so vrata! — Prosim vas!

— Oprostite mi, če morete, — je rekla in obstala pri vratih.

— Kaj bi bilo, če bi se še kdaj srečala in pomlisilla na ta prizor — je rekel.

Ona ni odgovorila.

— Zdaj pa idite. — Zdi se mi, da nisva danes ničkaj pri pameti. Jaz in vi, oba sva človeka in oba sva enako blazna. — Če bova ostala taka tudi zanaprej, bova vedno prijatelja. — To vam prerokujem, na to vam dam častno besedo.

— In če bo res tako, vas bom ljubila.

Te besede je govorila že med vratmi.

Jaz sem se takoj splazil v kuhinjo, kjer me je že pričakovala Darja Onisimova.

Jaz je nisem niti pogledal, ampak sem odšel skozi zadnja vrata preko dvorišča na cesto.

Natančno sem jo videl, ko je stopila v kočijo, ki jo je čakala pred hišo.

Jaz sem začel teči po cesti in dospel ves spehan k Lambertu.

On in Alfonzina sta sedela pri mizi in sta se me zelo prestrašila.

— Lambert, daj vina! — Alfonzina, kje imate kitaro?

Prizora, ki je temu sledil, nočem opisati, ker je prenesramen. — Lambertu sem nasvetovtl, da bi skupaj skovala zaroto.

— Na vsak način morava prisiliti Katarino Nikolajevno — sem rekel, da bo prišla k nama.

— To se prav lahko zgodi — je pritrdil Lambert.

— Potem morava prepisati ono pismo in ji poslati prepis, tako da bo prav dobro vedela, da je ne varava.

— Da, to morava. — Na vsak način morava.

— Povabiti jo moraš ti, Lambert. — Jaz bom povabil Versilova.

— Da, seveda, Versilov mora biti navzoč.

Ko smo izpili drugo steklenico šampanjca, sem rekel:

— In dobro bi bilo, če bi bil tudi Bjoring poleg. — Bo že vsaj kaj videl in slišal.

— Ne, Bjoringa ne potrebujemo. — To bi bilo brezpotrebno.

— Vidiš, Lambert, kako si neumen. — Ti prav ničesar ne razumeš. — Na vsak način se mora zgoditi škandal, katerega se bodo takozvani višji krogi še dolgo časa spominjai.

— Hm, hm — je premišljeval Lambert.

— Denar bo dala tebi, kajti jaz ne potrebujem denarja. — Jaz pljujem na denar.

— Kaj boš pa imel od tega?

— Dovolj! Uničil jo bom!

— Da, da, to moraš napraviti — je odvrnil Lambert in postrani pogledal Alonzino.

— Veš, ona ima strašno rada Versilova. — Jaz sem se že prepričal o tem.

Ko sem to govoril, se mi je jezik že precej zapletel.

— Prav dobro, da si prisluškoval. — Meni ni niti v glavo padlo, da si tako dober špion. — Jaz nisem vrjel, da si tako pameten. —

— Lažeš, jaz nisem špion. — Toda pameten sem, to pa to.

— Saj vem, da si.

— Toda poročila se ne bo z Versilovom, ker je Bjoring gardni častnik, Versilov je pa po njenem mnenju smešna figura. — Moj Bog, ta ženska je kača, prava kača, ti rečem.

— Da, da, to moramo, to moramo — je pritrjeval Lambert.

Lambert se je bal.

— Bal se je, da bi ne prenehal piti, in da bi se ne premislil. — Ko je odpiral drugo steklenico, je zaigrala Alfonzina nekaj na kitaro.

Meni je bilo tako težko pri srcu, da bi kmalo zajokal.

— Lambert, ti še ne veš vsega! — sem vzkliknil. — Hotel sem še nekaj povedati, toda jezik se mi je preveč zapletal.

Slednjič sem se zgrudil pod mizo.

Šele pozneje sem vse premislil, kaj se je zgodilo z menoj.

Dokument sem imel zašit v suknji poleg prsnega žepa. — Ko sem bil do nezavesti pijan, sta me vsega pretipala. — Vzela sta mi dokument in mesto njega zašila v suknjo kos navadnega papirja.

Naslednji dan sem se precej pozno prebudil. — Sram me je bilo, da sem vse izblebetal Lambertu, toda kmalo sem se pomiril, ko sem otipal papir zašit v suknji.

Krog enajste ure dopoldne sem dospel v svoje stanovanje — Že na pragu sem spoznal, da se je zopet nekaj posebnega pripetilo. —

Pri moji gospodinji sta stanovala tudi stari knez in Ana Andrejevna.

Nevoljen sem odšel v svojo sobo.

Takoj za menoj je prišel gospodar.

— Kaj vam je? — je vprašal.

— Kaj bi mi bilo?

— Nekako čudno prepadeni ste. — Ali bi ne bilo dobro, če bi dal predreti ona vrata, da bi bilo vaše stanovanje zvezano s knezovim. — Drugače morate hoditi po hodniku.

— Ai mi hočete storiti uslugo? — sem ga vprašal.

— Seveda. — Samo zapovejte.

— Prosim vas, idite k Ani Andrejevni in jo prosite, naj pride k meni na kratek pogovor.

— Seveda, seveda.

— Ali je že dolgo časa tukaj?

— Malo več kot eno uro.

— Torej, idite!

Kmalo se je vrnil in mi povedal, da me knez in Ana Andrejevna že pričakujeta.

To se pravi, da Ana Andrejevna ni hotela priti k meni.

Jaz sem si nekoliko osnažil obleko in se odpravil k knezu.

(Dalje prihodnjič).

Rad bi izvedel za naslov FRANKA in JAKOBA CVITEN ter ANTONA MIHELČIČ. Pred desetimi meseci smo bili skupaj v West Virginiji. Če kdo izmed rojakov ve za njih naslov, naj mi naznani, ali naj se mi javijo. — Frank Mlekuš, Box 70, Glencoe, Ohio. (2-4—5)

Kje je MARIJA TURK? Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo izmed rojakov ve za nje naslov, da ga, mi naznani, sporočiti ji imam nekaj važnega. — Martin Antončič, 1026 E. 61. Street, Cleveland, Ohio. (2-5—5)

Pri
DALMATINSKI-CALIFORNIJSKI VINARSKI ZADRUGI
140 Liberty St. New York, N. Y.
Kupujejo že danes vsi oni, ki oznajo dobro naravno kapljico;
VSI, ki nečejo piti nič drugega, kot pravo domačo kapljico;
VSI, ki so ozdraveli in otrebujejo moči;
VSI, ki jim primanjkuje krvi in da dobijo kri, treba jim je praveva naravnega vina iz grozdja.
VSI, ki poznajo naravno vino iz žganje in nečejo, da se jih slepi s ponaredbami;
VSI, v splošnem, ki hočejo obdržati svoje zdravje;
VSI oni, ki še niste poskusili našega blaga pišite še danes na:
DALMATINSKO-CALIFORNIJSKA VINARSKA ZADRUGA
40 Liberty St., New York, N. Y.
Sod od 52 galon samo $36.00.

HARMONIKE
Sodim kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravo vzamem kranjske kakor vse druge harmonike. Rabljene harmonike kupujem in vzamem tudi v zameno, toda v 8 in dvrstne.
JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

OGLAS.
Cenjenim rojakom priporočam svoja
NARAVNA VINA

iz najboljšega grozdja.
Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14., 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je vštet tudi vojni davek za vino.
S spoštovanjem
S. JACKŠE,
Box 161 St. Helena, Cal

DR. ROSENTHAL,
SPECIALIST,
622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, specialist že čez 20 let. Ako imate tajne bolezni, syphilis, čankar, kapavico, izgubo semena, bolno kri, nervoznost, želodec, ledica, mehurji, revmatizem in druge bolezni, upraišajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.
POSEBNA PONUDBA: — Nizka cena ako ste bolni zdaj je čas, da se zdravite za nizko ceno.
Dr. Rosenthal zdravi s najboljšimi zdravili, ki jih dobi in Evropa, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On ščti zdraviti le svoje bolnike.
Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
nastanovljen v Pittsburghu čez 20 let.
Uradne ure: tedenske od 9. zjutraj do 8. pop. Ob četrtkih in sobotah od 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. zjutraj do 2. popoldne. Govori se Slovenško. Na zdravi po pošti. Izročite ali pošljite to oglas.

NE DAJTE SE ZAPELJATI!
Zapomnite, če pridete v moj urad, potem nimate opraviti z navadnim doktorjem. Jaz imam dobro ime, jaz hočem, da vsak bolnik pride k meni in mi pove vse svoje težave zaupno v svojem jeziku, potem ga še le natanko preiščem in ako potrebno rabim električne žarke ter še le povem, če je mogoče ozdraviti.
JAZ VODIM, DRUGI SLEDIJO!
Zakaj ne zaupate svoje tajnosti zdravniku, ki je zmožen? Enemu, ki je priznan, da vam bo pomagal v najkrajšem času. Ako po natanki preiskavi pronajdem, da niste ozdravljivi, potem tudi takoj povem, toda, ako pa pronajdem, da je vaša bolezen ozdravljiva, potem ste sigurni, da boste že v začetku mojega zdravljenja na poti k boljšemu zdravju.
Zdaj imate priložnost!
Moja prednost je zdraviti uspešno vse kronične ženske in moške bolezni bolje kot kaj drugega. V zadnjih 20. letih sem si vzel za to posebni pouk; v tem času sem uspešno zdravil na tisoče oseb; preiskal sem deželo za najbolje in najbolj znanstvene stroje in imam v svojem uradu zbirko strojev, ki so se izkazali najboljšim, ker so napravili uspeh. Ako ste se že zdravili drugje in niste ozdravili ter skoro že obupali, pridite k meni in dokazal bom, da vam lahko uspešno pomagam.
Ni vam potrebno izgubiti delavni čas, ako se zdravite pri meni in zapomnite si, da jaz nikdar ne operiram, ampak dam zdravila, ki se jih prav lahko jemlje. Da je za moje bolnike ugodneje, imam svojo lekarno in laboratorij, kjer pripravim vsa potrebna zdravila in preiščem kri in vodo. Jaz ne verujem v domišlije, ampak preiščem natanko vsako bolezen in potem prepišem zdravljenje po katerem imate uspeh, ki ga želite v najkrajšem času. Vsakga bolnika osebno preiščem in zato vam rečem pridite takoj v moj najbolje opremljen urad. Za preiskavo in nasvet ne računam in vas povabim.
URADNE URE:
ob delavnikih od 9. zj. do 8. zvečer,
ob nedeljah od 10 do 1 ure.
PROF. DOCTOR SLOAN
SPECIALIST
408 SIXTH AVENUE
Cor. Smithfield Street
PITTSBURGH, PA.

NAJBOLJA TRGOVINA OPOJNIH PIJAČ V AMERIKI.
Naročite vse pijače pri nas po pošti. Ekspres vam jih prinese v hišo.

Rd. rž. Whiskey.. $2. $2.50 $300
Beli rž. Whiskey.. $2. $2.50 $3.00
Rum (rdeč)..... $2. $2.50 $3.00
Gin ali brinjevec. $2. $2.50 $3.00
Kimel..... $2. $2.50 $3.00
Anisette..... $2. $2.50 $3.00
Rozolijo..... $2. $2.50 $3.00
Vinski špirit..... $3 $3.50 $4.00
Vina sladka ali kisla..... $1. $1.50 $2.00
Pišite po natančni cenik whiskeya, vina, okrepčujočih pijač itd. Plačamo prevoz pri vseh naročilih za $5.00 ali več vshodno od Mississippi reke. Naročite tiskovine, zalepke, zidne koledarje, kupice za žganje, odpirače, vse dobite brezplačno z naročilom.
Denar pošljite po pošti ali v priporočenem pismu.
C. F. ZARUBA & CO.
313 THIRD AVENUE.
Dep. G. N. — Pittsburgh, Pa.

Rad bi izvedel za svojega svaka MIHAELA VERH. Pred tremi leti se je nahajal nekje v Chicagu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Michael Lavrenčič, Box 8, Oakmont, W. Va. (2-4—5)

POZOR ROJAKI

Najcenejše moške in ženske hlače, katere tud se moje hlače in krasne. Od dneva naročila vrnemo v 30ih tednih krasni gosti in dobri kupo hlače (ali moške hlače krasni hoki in hrabe in nebodo odpadali in ostvoli. Revmatizem, hostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v enih dneh popolnoma ozdravljeno vino, rum, opekline, bole, tuve, kozate in grnate pične mape kurje očesa, oteklino v par dneh popolnoma odstranimo. Kdor bi moje zdravila hrestanemu pobil naznanilo za $100. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj ni
Krasni šopni KOLEDAR za leto 1917 dobite ako pošljete 4 cente za poštnino.
JAKOB WANČIČ,
6703 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

Dr. LORENZ,
Jaz sem edini slovensko govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. Nedeljo od 10 dop. do 2. popol.
DR. LORENZ,
Specialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico, Pittsburgh, Pa.

Oglaševanje dela promet.
ELECTRIC SIGNS
Uspešno oglaševanje vaše trgovine je Electric Sign. Ta vzbudi pozor vsak čas. Potrebno je le za ureditev nekaj obrokov po par dolarjev in potem pa razsvetljavo vsako noč nekaj centov in imeli boste to uspešno oglaševanje. Za podrobnosti telefonirajte ali pa pišite na naš installment Sign Bureau.
The New York Edison Company
At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public
424 Broadway, 126 Delancey Street, 10 Irving Place | 124 West 42d Street | 151 E 86th Street, 15 E 125th Street, 362 E 149th Street
All Show Rooms open until midnight

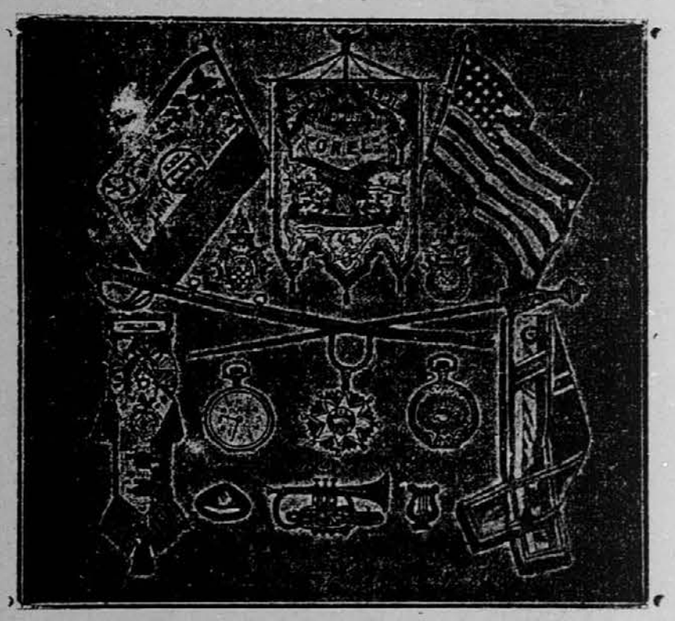
Kadar je kako društvo namenjeno kupiti banders, mastavb, rignlja godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verižice, privezke prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate, Uverjeni bi Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.
Cenike, vsi vrst pošiljamo brezplačno. Pišite pozi.
IVAN PAJK & CO.,
456 Cheatnut St., CONEMAUGH. PA.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojeških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Zakaj?
Zakaj sprejemam vsak dan več naročil od naših rojakov za razne ameriške in importirane pijače? — Zato, ker je moje blago pristno, cene nizke in postrežba točna! Ako si neverni Tomaž, prepričaj se pri meni ali pri mojih odjemalcih!
V zalogi imam vsakovrstne pijače od navadne mineralne vode di najdražjega šampanjca.
Ignatz Podvasnik,
6325—27 STATION ST., E. E. PITTSBURGH, PA.
Phone Hiland 111. SVOJI K SVOJIM.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.